

**T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE PLAN HAZIRLAMA

141EO0021

Ankara, 2011

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. YILLIK PLAN	3
1.1. Program.....	4
1.1.1. Programın Önemi	4
1.1.2. Programın Dayandığı Okul Öncesi Eğitim İlkeleri	5
1.2. Programda Çocuğun Gelişimsel Özellikleri.....	6
1.2.1. Psikomotor Gelişim	8
1.2.2. Sosyal ve Duygusal Gelişim.....	11
1.2.3. Bilişsel Gelişim (Biliş; cognition, Bilişsel; cognitive)	14
1.2.4. Dil Gelişimi	17
1.2.5. Öz Bakım Becerilerinin Gelişimi	19
1.3. Yıllık Plan	21
1.3.1. 36-72 Aylık Çocukların Eğitimleri İçin Belirlenen Yıllık ve Günlük Planda Kullanılacak Amaç ve Kazanımlar	21
1.3.2. Yıllık Plan Hazırlarken Düşünülmesi Gereken Eğitim Etkinlikleri	32
1.3.3. Yıllık Planda Kullanılacak Yöntem, Teknik, Araç, Gereç Ve Malzemeler.....	38
1.3.4. Yıllık Plan Yapılırken Dikkat Edilecek Noktalar	40
1.3.5. Özur Grubuna Uygun Plan Hazırlama.....	46
UYGULAMA FAALİYETİ	51
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	53
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	55
2. GÜNLÜK PLAN.....	55
2.1. Günlük Planda Yer Alacak Etkinlikler	55
2.1.1. Rutin Etkinlikler	55
2.1.2. Serbest Zaman Etkinlikleri	56
2.1.3. Grup Etkinlikleri.....	56
2.2 Günlük Plan Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar	57
2.3. Günlük Plan Hazırlama	58
UYGULAMA FAALİYETİ	62
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	64
MODÜL DEĞERLENDİRME	65
CEVAP ANAHTARLARI.....	69
KAYNAKÇA	71

AÇIKLAMALAR

KOD	141EO0021
ALAN	Çocuk gelişimi ve eğitimi
DAL/MESLEK	Erken çocuklukta öğretmen yardımcılığı, özel eğitimde öğretmen yardımcılığı
MODÜLÜN ADI	Erken çocuklukta plan
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	“Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİLİK	Plan hazırlamaya rehberlik etmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Bu modül ile uygun ortam sağlandığında yıllık ve günlük planı hazırlayabileceksiniz. Amaçlar: <ol style="list-style-type: none">1. Uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitimine uygun yıllık plan hazırlayabileceksiniz.2. Uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitimine uygun günlük plan hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, erken çocukluk eğitim kurumları, özel eğitim kurumları, rehberlik araştırma merkezleri, özel ve kamu kurum ve kuruluşları, atölye Donanım: Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afişler, broşür, dergiler, uyarıcı pano tepegöz, asetat, CD, VCD, bilgisayar donanımları, VCD, DVD, televizyon projeksiyon
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz. Öğretmen tarafından modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanacaktır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Eğitim, bireyin yaşamının ilk günlerinden başlayarak onu her yönüyle etkilemiş, her çağda insanın daha iyi yetişmesini ve yaşamasını amaçlamıştır. Eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi eğitim dönemi ülkemizde 72 aya kadar olan dönemi kapsamaktadır. Çocukların gelişim alanlarındaki becerilerinin temeli bu dönemde atılmaktadır. Gelişimin en hızlı ve değişken olduğu bu dönemi yakalayıp değerlendirmek ancak çok iyi planlanmış eğitim programlarıyla mümkündür.

Okul öncesi eğitim kurumlarında program hazırlamanın önemli ve dikkat isteyen bir konu olduğu giderek daha da kabul görmektedir. Okul öncesi eğitim, gelişimin en değişken ve en hızlı olduğu dönemdir. Bu hızla değişen dönemi değerlendirmek ise iyi hazırlanmış eğitim programları ile olur.

Okul öncesi eğitim programı çocukta sadece bazı davranışları değil aynı zamanda değişik sosyal yapıdaki çocukların gelişim özelliklerini ve içinde buldukları eğitim sisteminin temel ilke ve prensiplerini de göz önüne almak zorundadır. Okul öncesi dönemde çocuğun devamlı, hızlı gelişmesi ve ilgi sürelerinin kısa olması nedeniyle araç gereçlerin önceden hazırlanmasına ve plan yapılmasına ihtiyaç vardır.

Bu modülde; erken çocukluk eğitimine uygun yıllık plan ve günlük plan hazırlayabileceksiniz. Ayrıca erken çocukluk eğitimine uygun yıllık plan ve günlük plan uygulayabilme becerisi elde edeceksiniz. Erken çocukluk eğitimine uygun yıllık plan ve günlük plan çalışmalarıyla ilgili verilen örnek etkinlik ve araç gereç rehberliğinde, siz de yaratıcılığınızı kullanarak yıllık ve günlük rolun hazırlayabilmek ve uygulayabilmek için yeni bilgi ve beceriler kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitimine uygun yıllık plan hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Plan yapmanın önemi ile ilgili kaynaklardan ve internetten bilgi toparlayınız.
- 3 okul öncesi eğitim kurumunu ziyaret ederek kullandıkları okul öncesi eğitim programları ile ilgili bilgi edininiz.
- Topladığınız bu bilgileri raporlaştırınız.
- Hazırladığınız raporu arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. YILLIK PLAN

Yıllık plan, bir öğretim yılı içinde yapılacak tüm öğrenme etkinliklerinin planlanmasını içerir.

Diğer bir deyişle yıllık plan, öğretmenin bir öğretim yılı süresince, öğretmeni olduğu grup için program uyarınca belirlediği amaçlar ve kazanımların, kavramların, aile katılımı çalışmalarının, alan gezilerinin, belirli gün ve haftalarda yapacağı etkinliklerin, etkinliklerde kullanacağı yöntemler ve değerlendirme yöntemlerinin aylara göre dağılımını gösteren ve öğretmenler tarafından hazırlanarak eğitim-öğretim yılı başında okul yönetimine verilen çalışma planıdır. Yıllık plan yapılırken çocukların gelişimsel özellikleri ve düzeyleri, ilgi ve ihtiyaçları mutlaka göz önünde bulundurulur. Yıllık planlar genel anlamıyla çocuklara bir yılda kazandıracakımız davranışlarla etkinliklerin bir çizelge üzerinde gösterilmesidir.

Plan çeşitleri: Okul öncesi eğitimde öğrenme sürecinin belli bir düzen içinde ve sistemli bir biçimde yürütülebilmesi için genel olarak iki tür plan hazırlanmaktadır. Bunlar **yıllık** ve **günlük** planlardır.

1.1. Program

1.1.1. Programın Önemi

Genel olarak program, yapılması öngörülen eylemleri ve alt basamaklarını kimlerin, nasıl yapacağını belirten ayrıntılı akış planıdır.

Eğitim programı; öğrencinin yaşına ve toplumsal kurallara göre, gösterilmesi gereken bedensel, bilişsel, duygusal ve toplumsal davranışları kazanması için tüm eğitsel yaşantıların planıdır. Eğitim programı, öğretim etkinliklerini olduğu kadar, ders dışı etkinlikleri ve destek hizmetleri de kapsar.

Müfredat programı;

Derslerin düzenli bir şekilde haftalık ve yıllık dağılımının gösterildiği planıdır.

Öğretim programı;

Bir eğitim kurumundan mezun olmak için kurumun amaçları doğrultusunda okunması gereken ders, ünite, konu ve konu gereçlerini içeren planıdır.

Okul öncesi eğitim programı;

Dil, bilişsel, psikomotor, sosyal-duygusal ve öz bakım becerilerini geliştirmek üzere düzenlenmiş, çocuğun belirli ihtiyaçlarını oyun içinde ve eğitim araçlarını kullanma konusunda eğitilmiş öğretmenler tarafından karşılanmasını sağlayan bir programdır.

Program sadece etkinliklerin ve hedeflerin planlanması anlamına gelmez. Aynı zamanda günlük programı, materyallerin kullanımını, etkinlikler arasındaki geçişi, rutin etkinliklerin düzenini ve sırasını kapsar.

Okul öncesi eğitim programı, çocukları hedef alarak onların yaş ve gelişim özelliklerine göre planlanır çocuğu sadece ilkökula hazırlamak için değil, aynı zamanda bu yaş çocuklarının gereksinimlerine göre düzenlenerek gerçeğe uygun yaşantılar kazandırmayı amaçlamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında hazırlanan eğitim programlarına birebir uymak mümkün olmayabilir. Ancak okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan eğitimciler, belirli prensiplere bağlı kalmak koşulu ile grubundaki çocukların gelişimsel özellikleri, olgunluk düzeyleri ve çevre koşullarına göre program hazırlar ve uygularlar. Türkiye de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında yıllık ve günlük olmak üzere iki çeşit plan vardır. Programın hazırlanmasında göz önünde bulundurulması gereken birtakım esaslar vardır. Bunlar;

- Programlar çocukların gelişim özellikleri, yaşları, ilgileri, olgunluk düzeyleri, okulun fiziki koşulları ve çevre özellikleri göz önüne alınarak düzenlenmelidir.
- Programda grup etkinlikleri ve bireysel etkinlikler yer almalıdır.

- Etkinliklerin yerleştirilmesinde denge olmalıdır. Hareketli etkinlikleri daha sakin etkinlikler izlemelidir.
- Programda öğretmenin karar vereceği etkinlikler olduğu gibi çocuğun seçeceği etkinliklere de yer verilmelidir. Köşelerde düzenlenen etkinlikler bu nedenle büyük bir önem taşır. İyi bir anaokulunda evcilik, dramatizasyon, masa etkinlikleri, kitap, fen ve doğa, müzik, blok vb. köşeler bulunmalıdır.
- Günlük bir program uygulanırken çocukların ilgi ve gereksinimlerine göre değişiklikler yapılabilir. Çocuklar olgunlaştıkça yeni materyaller, yeni teknikler ve problem çözme durumları programa ilave edilmelidir.
- Günün ilk saatleri zor ve dikkat gerektiren etkinliklere ayrılmalıdır. Küçük bir çocuğun en uyanık olduğu zaman günün erken saatleridir. Dikkat gerektiren uğraşlar için programda yer ayırırken bunu unutmamak gerekir.
- Yoğun dikkat gerektiren etkinlikler arka arkaya planlanmamalıdır.
- Tartışma ve anlatım yeteneğini geliştirmeyi amaçlayan bir çalışmada çocukların küçük gruplar halinde toplanması daha uygundur. Böyle bir ortam her çocuğa öğretmenle karşılıklı konuşma, soruları cevaplandırma olanağı sağlar. Şarkı söylemeye veya hareketli oyunlara bütün sınıf topluca katılabilir. Çocuklara hem okul içinde hem de bahçede etkinlik yapma olanağı sağlanmalıdır.
- Bir etkinlikten diğerine geçiş kendiliğinden ve akıcı olmalıdır. Etkinliğin bitmesinden beş dakika önce çocukları uyarmak sorunu çözümlenmeye yardımcı olur. Aynı zamanda çocukların iki etkinlik arasında bekletilmemesi gerekir. Çocuklar boş bekletildiklerinde hareketlenirler. Bu durumda öğretiminin gruba hâkimiyetini zorlaştırır.
- Etkin faaliyetleri edilgen faaliyetler izlemelidir.

1.1.2. Programın Dayandığı Okul Öncesi Eğitim İlkeleri

- Okul öncesi eğitim, çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır.
- Okul öncesi eğitim çocuğun psikomotor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel gelişimini desteklemeli, öz bakım becerilerini kazandırmalı ve onu ilköğretime hazır duruma getirmelidir.
- Okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun eğitim ortamları hazırlanmalıdır.
- Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.
- Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesine olanak tanınmalıdır.
- Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilmelidir.
- Okul öncesi dönemde verilen eğitim ile çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma duygu ve davranışları geliştirilmelidir.

- Eğitim, çocuğun kendine saygı ve güven duymasını sağlamalı, ona öz denetim kazandırmalıdır.
- Oyun bu yaş grubundaki çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir. Tüm etkinlikler oyun temelli düzenlenmelidir.
- Çocuklarla iletişimde, onların kişiliğini zedeleyici şekilde davranılmamalı, baskı ve kısıtlamalara yer verilmemelidir.
- Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenmeli, yardıma gereksinim duyduklarında yetişkin desteği, rehberliği ve güven verici yakınlığı sağlanmalıdır.
- Çocukların kendilerinin ve başkalarının duygularını fark etmesi desteklenmelidir.
- Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilmelidir.
- Programlar hazırlanırken aile ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınmalıdır.
- Eğitim sürecine çocuğun ve ailenin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Okul öncesi eğitimde çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitim programı düzenli olarak değerlendirilmelidir.
- Okul öncesi eğitimde değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır.

1.2. Programda Çocuğun Gelişimsel Özellikleri

Çocuğun gelişimi ve eğitimi açısından okul öncesi dönem büyük önem taşır. Gelişimine ilişkin temeller bu dönemde atılır. Çocuğun gelişimini incelemek pek çok yönden yararlıdır. Önce gelişim basamaklarında ortaya çıkan yeni yetenekler ve davranış özellikleri saptanabilir; sonra gelişimin, her çocuktaki niteliğinden yönü ve hızı kestirilebilir. Kişisel ayrılıklarla birlikte ortak yanların bilinmesi çocuk eğitiminde izlenecek yolu belirler.

Okul öncesi eğitim 0–72 aylık yaş grubu çocuklarına, gelişim düzeylerine uygun, zengin bir uyarıcı çevre olanağı sunan, yaratıcılık başta olmak üzere, onların gelişimlerini bütün yönleri ile destekleyen, çocuğa yakın çevresinin ve ulusun sosyal ve kültürel değerleri ile evrensel değerleri birbirleri ile çelişmeyen bir anlayışla tanıtmayı amaçlayan, isteğe bağlı, planlı bir davranış kazandırma sürecidir.

Resim 1.1: Okul öncesi dönem, çocuğun gelişiminin çok hızlı ve kritik olduğu yıllardır.

Okul öncesi dönem, çocuğun gelişiminin çok hızlı ve kritik olduğu yıllardır. Kalıtımın yanında, çocuğun doğum öncesinden başlayarak etkileşim halinde olduğu çevreden kazandıkları, onun yetişkinlikteki kişiliğini, alışkanlıklarını, değer yargılarını biçimlendirmektedir. Gelişim, döllenme ile başlayan ve ölüm ile sona eren yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Ortalama bir insan beyin kapasitesinin ancak %1-2'sini kullanabilmektedir. İnsanın zihin kapasitesi onun beyindeki nöronlar (sinir hücresi) arasında kurduğu bağlantılara bağlıdır. İki yasındaki çocuğun beynindeki her bir sinir hücresi 15 bin bağlantı kapasitesine erişir. Beş yaşına kadar nöronlar arasındaki bağlantıların % 50'den fazlası kurulmuş olur. Bu durum 10–12 yaşına kadar devam eder. 12 yaşından sonra zayıf bağlantılar silinir, güçlü bağlantılar korunur. Bu işlem 18 yaşına kadar devam eder. 18 yaşından sonra beyin elastikiyeti azalır, ancak gücü artar.

Resim 1.2: Yapılan bilimsel araştırma sonuçları; planlı bir eğitimin okul öncesi dönemde başlaması gerektiğini ortaya koymaktadır.

20. yy.ın eğitim anlayışına önemli katkı sunan eğitim bilimci Bloom; insan yaşamının ilk dört yılının zihinsel gelişiminin en kritik dönemi olup, ilk dört yıl içinde eğitimsel uyaranların çok önemli olduğunu ve zekâyı artırdığını; çocukların 18 yaşına kadar gösterdikleri okul başarısının %33'ünün 0-6 yaş arasındaki kazanımlarla açıklanabildiğini ileri sürmektedir.

Okul öncesi eğitime yön veren bilim adamlarından Vygotsky ise; çocuğun kendi kendine çevresiyle etkileşerek geliştirebileceği bilişsel kapasitenin dışında, çevresindeki yetişkinlerle ve diğer çocuklarla etkileşerek geliştirebileceği bir “gelişmeye açık alan” olduğunu söylemektedir.

2001-2002 öğretim yılında ülkemizde yapılan bir araştırma; okul öncesi eğitim alan çocukların almayanlara oranla dönüştürme düzeylerinin, dolayısıyla yaratıcılık potansiyellerinin daha yüksek olduğunu ve okul öncesi eğitimin, çocuklarının yaratıcılık düzeylerini artırmada olumlu etkilerinin olduğunu göstermektedir. Yapılan bilimsel araştırma sonuçları; öğrenmenin en güçlü olarak okul öncesi dönemde gerçekleştiğini, planlı bir eğitimin okul öncesi dönemde başlaması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ülkemizde de ilgililer tarafından okul öncesi eğitimin önemi ve gereği kabul edilmiş ve bu bağlamda; okul öncesi eğitim ile ilgili yasal düzenlemeler ve program geliştirme çabaları sürdürülerek açılım sağlanmak istenmektedir.

1.2.1. Psikomotor Gelişim

Hareket anlamına gelen motor gelişimde belirgin aşamalar vardır. Yetişkinler gibi çocuğun da hareket etmeye ihtiyacı vardır. Çocuk doğduğu günden itibaren bu ihtiyacını gidermek için, yattığı yerden başını kaldırma, ellerini, kollarını, başını hareket ettirme, dönme, emekleme gibi davranışları kazanır. Örneğin, bebek tek başına oturmadan önce başını kaldırmayı, emeklemeden ve yürümeden önce de oturmayı öğrenir. Araştırmalar, motor gelişimin en az üç genel kurala göre gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Tüm çocukların motor gelişimde üç genel kuraldan söz edilebilir.

Resim 13: Çocuğun bir şeyi öğrenebilmesi için yeterli olgunluk düzeyine ulaşması gereklidir.

- Baştan ayağa doğru gelişim: Gelişim, baştan ayağa doğru olup önce baş, sonra omuzlar ve kollar nihayet bacaklar ve ayaklar gelişir.
- Merkezden dışa doğru gelişim: Beden ve omuz hareketleri, bağımsız kol hareketlerinden, el hareketleri parmak hareketlerinden önce gelir.
- Bütünden özel hareket gelişimine geçiş: Motor gelişimde (yürüme, elle tutma gibi) belirgin bir sıranın izlendiği görülür. Başlangıçta bebeğin ilk hareketleri

bütünsel ve farklılaşmamıştır. Örneğin; bebek önceleri önünde duran objeyi avucunun tümünü kullanarak yakalamaya çalışır. Bebeğin özel tepkide bulunabilme yeteneği zamanla gelişir. Burada sinir sisteminin, özellikle beynin gelişip olgunlaşmasının rolü büyüktür.

Çocuğun motor gelişimini bilmek onun eğitimi için son derece önemlidir. Çocuğun bir şeyi öğrenebilmesi için yeterli olgunluk düzeyine ulaşması gereklidir.

36–48 aylık çocuklar için psikomotor gelişim

- Çember etrafında döner.
- Yuvarlanmakta olan topa tekme atar.
- Atılan topu yakalar.
- Yerden zıplayan topu yakalar.
- Hareket halindeki büyük bir topu ayağı ile durdurur.
- Parmak ucunda yürür.
- Ritme uygun dans eder.
- Plastik çivi tahtasına çivi takar - söker.
- Yuvarlak çizer.
- Verilen basit şekilleri makasla keser.
- Oyun hamuru gibi yumuşak malzemeleri kullanarak değişik şekiller oluşturur.
- Çeşitli malzemelerle baskı yapar.
- Sıvıları bir kaptan başka bir kaba boşaltır.

Resim 1.4: Yetişkinler gibi çocuğun da hareket etmeye ihtiyacı vardır

48 – 60 aylık çocuklar için psikomotor gelişim

- Çizgi üzerinde yürür.
- Çift ayakla belli bir uzaklığa atlar.
- Çift ayakla sıçrar.

- Geri geri çift ayak sıçrar.
- Tek ayak üzerinde sıçrar.
- Tek ayak üzerinde birkaç saniye durur.
- Ayak değiştirerek iner çıkar.
- Topu kendisi sıçratıp yakalar.
- Bisiklete biner ve bisikletle köşeleri döner.
- 20 cm yükseklikten atlar.
- Topuk ve ayak ucuyla yürür.
- Dokuz blokla kule yapar.
- Modele bakarak yuvarlak ve kare şeklini çizer.
- Çeşitli şekiller çizer ve boyar.
- Boncuk, makarna vb. nesnelere ipe dizer.

60 -72 aylık çocuklar için psikomotor gelişim

- Denge tahtasında ileri geri ve yan yana yürür.
- Başlama ve durma komutlarına uyarak tempolu yürür.
- Yardımla sekerek yürür.
- Topuk ve ayak ucunda geri geri yürür.
- Parmak ucunda koşar.
- Yaklaşık 30 cm yükseklikten atlar.
- Ritmik olarak seker.
- Tek ayak üzerinde 8 -10 sn. durur.
- Düşmeden 10 kez öne doğru çift ayak sıçrar.
- Koşarken yerden bir şey alır.
- Kendi başına ip atlar.
- Yardımsız bisiklete biner.
- Kendi bedeni etrafında döner.
- Ayak değiştirerek merdiven iner ve çıkar.
- Ritmik hareketleri yapar.
- Topu yakalayabilmek için ellerinden çok kollarını kullanır.
- Orta büyüklükteki topu yerde birden fazla sıçratır.
- 1 m yukarı atılan topu yakalar.
- Kendine doğru zıplatılan topu yakalar.
- Topu 3 m uzaktaki hedefe doğru atar.
- Kâğıt üzerine çizilmiş basit şekilleri keser.
- Atma ve tutma davranışlarını gerektiren etkinliklere katılır.
- Hamur gibi yumuşak malzemeleri kullanarak 2-3 parçadan oluşan şekiller yapar ve bunlardan bir kompozisyon oluşturur.
- Baskı ve yapıştırma işlerini yapar.
- Yetişkin gibi kalem tutar.

- Model gösterildiğinde kâğıdı çapraz şekilde katlar.
- Modele bakarak daire, üçgen, kare ve dikdörtgen çizer.
- Yatay, dikey, eğri ve eğik çizgiler çizer ve bunların kombinasyonlarını oluşturur.
- İşaret parmağı ile diğer elinin parmaklarını sayar.
- İsmi kopya eder.
- 1-5 arası rakamları kopya eder.
- Eksik insan resmini tamamlar.

1.2.2. Sosyal ve Duygusal Gelişim

İnsanlar bir grubun ve daha geniş bir toplumun üyesi olarak ve diğer üyeler ile etkileşerek yaşamlarını sürdürürler. İnsan biyokültürel ve sosyal bir varlıktır. Kültürel koşullar içinde sosyal ilişkiler, hem toplumun hem de bireyin yapısını etkiler. Bireyin tüm yaşamı çevresine uyum sağlamak çabası içinde geçer. Bu uyum çabası doğumdan başlayarak bir gelişim göstermektedir. Bireyin içinde yaşadığı toplumda etkili bir biçimde fonksiyonel olması, gerekli nitelikleri geliştirmesi sürecine sosyalleşme denir.

Toplumsal beklentilere uygunluk gösteren, kazanılmış davranış yeteneği olarak tanımlanabilen sosyal gelişme, geniş anlamda bireyin doğumuyla başlayan bir evreyi, dar anlamda ise günlük davranış gelişimini kapsar. Daha yaygın bir tanımla sosyal gelişme kişinin sosyal uyarıcıya özellikle grup yaşamının baskı ve zorluklarına karşı duyarlılık geliştirmesi, grubunda ya da kültüründe başkalarıyla geçinebilmesi, onlar gibi davranabilmesidir.

Çocuk dünyaya geldiği andan itibaren toplumun en küçük birimi olan aile içinde yaşamaya başlar. Çocuğun ilk sosyal etkileşimi anne babasıyla olur ve daha sonrada aile çevresindeki diğer insanlar ile devam eder. Bir bebek doğduğu zaman hiçbir bilgiye sahip değildir. Ancak doğduğu andan itibaren çevresini tanımasını mümkün kılacak bazı organlar ve mekanizmalar vardır. Bunlara duyu organları ve duyum mekanizmaları denir. Duygusal gelişim çocuğun duyarlarını yaşam içinde prova etmesiyle gerçekleşir. Çocuğun çevresinde ne kadar çok obje var ise duyarları da o kadar çok gelişecektir. Çocuğun duyarlarının gelişimi temel ihtiyaçlarının doyurulması ile de ilgilidir. Çocuk belli sürelerde yeme, içme, uyuma ve tuvalete çıkma ihtiyacındadır. Bu fizyolojik ihtiyaçlar organizmanın ihtiyacı ile ilgilidir. Çocuğun ayrıca sevme ve sevilme, güvenme, bağımsız olma, başarıya gibi psikososyal ihtiyaçları da vardır. Bu ihtiyaçları doyurulmayan çocuk gerginlik, doyurulan çocuk ise haz duyar.

Resim 1.5: Duygusal gelişim çocuğun duygularını yaşam içinde prova etmesiyle gerçekleşir.

Sosyal Tipler

- Sosyal açıdan kör tip: Bu grubu oluşturan çocuklar diğerlerini dikkate almadan sadece kendileriyle ilgilenirler.
- Sosyal açıdan bağımlı tip: Bu gruptaki çocuklar diğer çocukların varlık ve faaliyetlerinden açık bir şekilde etkilenirler ve onlara karşı büyük bir ilgi gösterirler.
- Sosyal açıdan bağımsız tip: Bu gruptaki çocuklar diğerlerinin varlığından haberdar olmalarına karşın onların etkisinde kalmamaya çalışırlar.

Sosyal uyumun ölçütleri

- Farklı gruplara uyum gösterme: Farklı gruplara uygun bir biçimde davranan, onlarla ilişki kuran arkadaş gruplarına olduğu kadar yetişkinlere de uyum gösteren birey sosyal açıdan uyumlu bir birey olarak kabul edilir.
- Sosyal tutumlar: Toplumca istenen tutum ve tavırları diğer insanlara yönelten, sosyal yaşama bu tavırlarla katılan kişiler, sosyal bakımdan uyumlu sayılırlar.
- Kişisel doyum: Toplumsal ortamda aldığı rolle kurduğu ilişkiden yeterince doyum sağlayan kişi sosyal bakımdan uyumlu sayılır.

Çocukların toplumsallaşma yolunda gelişim gösterebilmeleri;

- Sosyal kabul için ne kadar arzulu olduklarına,
- Kendi davranışlarını nasıl geliştirebilecekleri hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmamalarına,
- Davranışlarıyla sosyal kabul arasında ilişkiyi kurabilecek düzeyde zihinsel yeteneğe sahip olup olmamalarına bağlıdır.

Resim 1.6: Çocuğun sevme, sevilme, güvenme, bağımsız olma gibi psikososyal ihtiyaçları da vardır

36–48 aylık çocuklar için sosyal ve duygusal gelişim

- Kendisi ile ilgili sorulara uygun cevaplar verir.
- Grup oyunlarına katılır.
- Sırasını bekler.
- “Lütfen!”, “Teşekkür ederim.” gibi nezaket sözcüklerini kullanır.
- Duygularını ifade eder.

48 – 60 aylık çocuklar için sosyal ve duygusal gelişim

- Adını- soyadını ve yaşını bilir.
- Toplum içinde kendinden beklenen sosyal davranışları sergiler.
- Yetişkinlerin konuşmalarına katılır.
- Oyuncaklarını paylaşır.
- Grup oyunlarında yetişkinlerin liderliğini kabul eder.
- İzin ister.
- Bir sorunu olduğu zaman yardım ister.
- Övülmekten hoşlanır.
- Kendinden küçüklere yardım etmeye karşı isteklidir.

60–72 aylık çocuklar için sosyal ve duygusal gelişim

- Duygularını belli eder.
- Başkalarının duygularını anlar.
- Araç kullanarak yapı inşa oyunu oynar.
- Kurallı oyunların kuralına uyar.

- Bir oyunun kuralını başkasına açıklar.
- Aldığı sorumluluğu yerine getirir.
- Kendine güven duyar.
- Yeni ve alışılmamış durumlara uyum sağlar.
- Kendine bir amaç belirleyip davranışlarını ona göre yönlendirir.
- Arkadaş seçiminde kararlılık gösterir.
- Belli bir olayı, durumu canlandırır.
- Kendini ifade etmede özgün yollar kullanır.
- Kendi cinsiyetine uygun davranır.
- Haklarını korur.

1.2.3. Bilişsel Gelişim (Biliş; cognition, Bilişsel; cognitive)

Biliş dünyamızı anlamayı, tanımayı ve öğrenmeyi içeren tüm zihinsel süreçleri kapsar. Biliş denince aklımıza ilk gelen zekâdır. Ayrıca algılama, kavram oluşturma, dil edinme, hatırlama, sembolleştirme, kategorileştirme, düşünce, problem çözme ve yaratma gibi zihinsel aktiviteleri içerir. İnsanı insan yapan bilişsel gücüdür. İnsan bilişsel gücüyle öteki canlılara üstün gelerek onları egemenliği altına alır. Bilişsel gelişim; çevre ile etkileşimi sağlayan, dünyayı anlamaya yarayan, bilginin edinilip kullanılmasına yardım eden ve tüm süreçleri içine alan bir gelişim alanıdır. Gizilgüç, yetenek, algılama, kavram oluşturma, bellek ve hatırlama gücü, akıl yürütme ve problem çözme, yaratıcılık bilişsel gelişim ile ilgili kavramlardır. Bilişsel gelişim konusunda birçok psikolog çalışmış ve kuram oluşturmuştur. Bunlardan en önemlisi Jean Piaget'dir. Bilişsel gelişim teorisinin babası sayılır.

Piaget'e Göre Bilişsel Gelişim:

Piaget'e göre bilişsel gelişim refleks düzeydeki tepkilerden olgun bir insanın tepkilerine ve düşünce düzeyine varana kadar geçen birbirini izleyen dört dönemlik bir süreçtir.

- Duyu-hareket (sensory motor) dönemi 0-2 yaş
- İşlem öncesi (preoperational stage) dönem 2-6/7 yaş
- Somut işlemsel (concrete operational) dönem 6/7-11/12 yaş
- Soyut işlemsel (formal operational) dönem 11/12 yaş ve sonrası

Resim 1.7: Bilişsel gelişim; çevre ile etkileşimi sağlayan, dünyayı anlamaya yarayan, bilginin edinilip kullanılmasına yardım eden ve tüm süreçleri içine alan bir gelişim alanıdır

36–48 aylık çocuklar için bilişsel gelişim

- “Büyük küçük, az çok, açık kapalı, uzun kısa” kavramlarını ayırt eder.
- 1' den 10'a kadar sayar.
- Birebir eşleştirme yapar.
- Üç küple köprü yapar.
- 1'den 10'a kadar olan nesnelere içinde istenen sayıdaki nesne ya da nesnelere gösterir.
- Eksik insan resmine kol ve bacak çizerek tamamlar.
- Üç parçalı bul yapısını tamamlar.
- Renkleri tanıyabilir ve eşleştirir.
- Resmini gördüğü nesneyi tanımlar.
- Diz, dil, boyun, kol, parmak gibi beden parçalarını gösterir.
- Cinsiyetini ayırt eder.

48 – 60 aylık çocuklar için bilişsel gelişim

- İnsan resmini 6 öğeyi içerecek şekilde çizer.
- 4 – 8 parçalı bul yapısını tamamlar.
- 1'den 10'a kadar olan nesnelere ile rakamlar arasında ilişki kurar.
- Nesnelere ortak özelliklerine göre (taşıtlar, hayvanlar, büyük küçük nesnelere, ağır hafif nesnelere vb.) sınıflandırır.
- 1'den 20'ye kadar ezbere sayar.
- 3'lü, 4'lü eşit setleri eşleştirir.
- İki yarım daireyi birleştirip tam bir daire yapar.
- Baştaki, sondaki ortadaki gibi mekânsal konumları ayırt eder.
- Bir olayı oluş sırasına göre sıralar.

- Model olunduğunda 10 küpten kule yapar.
- Nesnelerin neden yapıldığını söyler.
- “Neden?” sorusuna cevap verir.
- Dokuları ayırt eder.
- 8 rengi isimlendirir.
- Renkleri gruplandırır.
- Renkleri tonlarına göre sıralar.
- Bazı paraları tanır ve isimlendirir.
- Kısa bir süre önce gördüğü resmi hatırlar.
- Eksik resimleri modele bakarak tamamlar.
- Gösterilen resimle ilgili bir öykü anlatır.
- Öyküdeki 5 ana noktayı hatırlar ve tekrarlar.
- Neden sonuç ilişkilerini kurar.
- Etkinliklere bağlı olarak günün hangi zamanında olduğunu söyler.
- Bir nesnenin diğerine göre ağır ya da hafif olduğunu söyler.

60 72 aylık çocuklar için bilişsel gelişim

- Bedenin tüm parçalarını isimlerini söyler.
- 10 – 25 parçalı yapbozu tamamlar.
- İki üçgeni birleştirerek kare yapar.
- Aynı dokudaki 6 – 10 nesneyi eşleştirir.
- Aynı dokudaki 6 – 10 nesneyi gruplandırır.
- Nesneleri bir özelliğine göre gruplandırır.
- 1' den 10'a kadar olan nesne grupları ile rakamlar arasında ilişki kurar.
- 1' den 10'a kadar olan nesneleri kullanarak toplama ve çıkartma yapar.
- Yarım ve bütün olan nesneleri gösterir.
- 1' den 10'a kadar olan rakamları sıralar.
- Eşleştirme, ilişki kurma, gruplandırma ve sıralamayı nasıl yaptığını açıklar.
- Basit neden sonuç ilişkilerini açıklar.
- Kısa bir süre gösterilen bir resimdeki ayrıntıları hatırlar.
- Bir olaydan sonra ne olabileceğini tahmin eder.
- Nesneler arasındaki benzerlik ve farklılıkları ayırt eder ve söyler.
- Nesnelerin kendi içindeki konumunu birinci, ikinci şeklinde isimlendirir.
- “En az, en çok, birkaç” gibi miktar bildiren ifadeleri kullanır.
- Haftanın günlerini sırasıyla söyler.
- 20'ye kadar ritmik sayar.
- “Dün, bugün, yarın” ile ilgili konuşur.
- Beş harfi isimlendirir.

- Daha önce dinlediği öyküleri anlatır.
- Sorulan sorulara kendine özgü cevaplar verir.
- Yaşadığı yerin adresini söyler.

1.2.4. Dil Gelişimi

Dil, insanların düşünce, duygu, tutum ve kültürel değerleri öğrenmelerinde ve öğretmelerinde önemli bir iletişim aracıdır. Dil insanların birbirlerine bilgi, düşünce ve eğilimlerini aktarabilmelerinin yanı sıra, fikirlerini düzenleyebilmelerine olanak hazırlar. Bebeklikten sonraki yıllarda bütün normal çocuklar, hatta zekâ düzeyi normalin altında olan büyük çocuklar çevrelerinde kullanılan dili öğrenirler. Kültür değerlerimiz ve bilgilerimizin çoğu kuşaktan kuşağa sözlü ya da yazılı sözcükler yolu ile iletilmektedir. Herkes doğrudan kendi yaşantısı yoluyla öğrendiğinden çok daha fazlasını dil yolu ile öğrenir. Dil aynı zamanda düşünme, bellek, muhakeme, problem çözme ve planlama gibi bilişsel süreçleri de içermektedir. Gerçekte dil çok karmaşıktır. Ses tonu, ahenk, vurgu, konuşulanların hareketleri iletişimi etkiler. Dil bilimcilere göre, insanlığın gelişiminde dilin önemli işlevleri vardır. Bunlar;

- Dil, arzu ve istekleri ifade eder.
- Dil aynı zamanda heyecan ve duyguları ifade eder.
- Dil, nesnelere durumunu ve olayları açıklar.
- Dil konuşmanın devam ettiğine işaret eder.
- Dilin en önemli aracı konuşmadır. Dil kendi materyalini kendi geliştirir.
- Çocuk kendi ağlama sesinden zevk alır.

Resim 1.8: Çocuğun dile ilişkin yeteneklerinin gelişimi akıl almaz bir hızla gerçekleşmektedir.

Dil çocuğu egosundan uzaklaştırıp onun sosyal bir kişi olmasını sağlayan kendisini kontrol ve takip ettirebilen düşüncelerini ve davranışlarını yavaş yavaş öğretebilen ve

kendini güvenli hissetmesine yardım eden bir davranıştır. Dil gelişimine ilişkin incelemeler çağdaş çocuk psikolojisi araştırmaları arasında en heyecan verici ve yoğun olan çalışmaları oluşturmaktadır. Çünkü çocuğun dile ilişkin yeteneklerinin gelişimi akıl almaz bir hızla gerçekleşmektedir. Tüm kültürlerdeki çocukların hemen hepsi ilk sözcüklerini ortalama olarak 12–18 ay dolaylarında söylerler. Dört yaşına geldiklerinde çoğunluğu iyi düzenlenmiş cümleler kurarlar, hatta zaman zaman düşüncelerini sürpriz sayılacak kadar karmaşık cümlelerle ifade edebilirler. 6 yaşındaki bir Amerikalı çocuğun sözcük dağarcığı 8.000–14.000 sözcüğü içermektedir. Bu da 1 yaşından 6 yaşına kadar çocuğun sözcük dağarcığına her gün 5-8 sözcüğün eklenmesi anlamını taşır. Dilin yapıtaşları sözcüklerdir. Fakat her sözcük fonem adı verilen dilin ilkel seslerinden oluşur. Her çocuk önce bu sesleri çıkarmayı öğrenir. Örneğin "be" ve "me" seslerini öncelikle çıkarır. Her dil fonem kombinasyonlarına hükmeden bazı kurallara sahiptir. Yönsellik kavramı gelişmemiş çocuklar "p" "q" "b" "d" gibi harfleri karıştırırlar. Dil yeteneğinin gelişimi de diğer gelişim yüzlerinde olduğu gibi belli bir sıra izler. Çocuklar üzerinde yapılan dil gelişimi araştırmaları, konuşmanın ilk öğrenildiği dönemlerde hemen tüm dünya çocuklarının aynı gramer kurallarını kullandıklarını ortaya koymuştur.

36–48 aylık çocuklar için dil gelişimi

- Kendi kendine şarkı, şiir, tekerleme söyler.
- Yaptığı günlük işlerle ilgili olarak sorulan sorulara cevap verir.
- Konuşmalarında sıfatları kullanır.
- Konuşmalarında kişi zamirlerini kullanır.
- Konuşmalarında yer bildiren ifadeleri kullanır.
- Konuşmalarında çoğul eklerini kullanır.
- Neden , nasıl, kim gibi sorular sorar.
- İki olayı oluş sırasına göre anlatır.
- Duygularını sözel olarak ifade eder.

48 – 60 aylık çocuklar için dil gelişimi

- Kendisine verilen üç yönergeyi dinler ve yerine getirir.
- Birleşik cümleler kullanır.
- Resimdeki saçmalıkları açıklar.
- Zıt sözcükleri söyler.
- Konuşmalarında bağlaç kullanır.
- Konuşmalarında sözcüklerin olumsuz biçimlerini de kullanır

60–72 aylık çocuklar için dil gelişimi

- Günlük deneyimlerini anlatır.
- Birbirini izleyen üç emir tümcesinde, istenileni sırası ile yerine getirir.
- Tekil ve çoğul ifadeleri birbirine dönüştürerek kullanır.

- Cümlelerinde özneye uygun fiil kullanır.
- Yeni ve bilmediği kelimelerin anlamını sorar.
- Bazı sözcüklerin eş ve karşıt anlamlarını bilir.
- “Ne zaman, neden, nasıl?” gibi soru sözcüklerini içeren soruları yanıtlar.
- “Bana tersini söyle” yönergesine doğru yanıt verir.
- Yer bildiren sözcükleri doğru ve yerinde kullanır.
- Cümlelerinde “çünkü, daha sonra” gibi bağlaçlar kullanır.
- Birleşik cümleler kullanır.
- Basit şakalar yapar.
- Bazı soyut ifadeleri anlar.
- Evinin ve / veya anne-babasının telefon numarasını söyler.

1.2.5. Öz Bakım Becerilerinin Gelişimi

Çocukların gereksinimlerini kendi kendilerine karşılayabilir hale gelmeleri önemlidir. Çünkü çocuğun yaşamında erken başlayan öz bakım becerilerinin gelişimi ebeveynlerden bağımsızlığının başlangıcını gösterir. Bu nedenle, çocuğun yaşına uygun beceriler seçilerek küçük yaşlardan itibaren öğretilmeye çalışılmalıdır. Öz bakımla ilgili becerilerin öğretilmesinde esas amaç; çocuğun bazı temel becerileri kazanabilmesidir. Bu becerileri kazanmış çocuk, çevreden bağımsız olarak hareket edebilecek ve öz güvenini kazanmış olacaktır. Çocuğun kendi davranışlarını kontrol edebilmeyi öğrenmesi oldukça önemlidir. Çocuk isteklerini yerine getirebilmek için her zaman başkalarına bağımlı olamayacağını ve kendisinin de sorumluluk alarak yapması gereken işler olduğunu öğrenmelidir.

Resim 1.9: Çocuğa temel becerileri kazanmasına yönelik sık deneme fırsatları verilmelidir.

Yemek yeme, giyinme ve tuvalet yapma, en temel öz bakım becerileridir. El-yüz yıkama, diş fırçalama, burun temizleme, banyo yapma ve banyo sonrası saç bakımı bu temel becerilerin kazandırılmasından sonra gelir. Bu becerilerin çoğu her gün yapılmasına rağmen bunların dışında çok çeşitli alt becerilerinin de öğrenilmesi gereklidir. Tırnak bakımı, cilt bakımı ve özellikle genital organlarının temizliği öğretilmesi gereken becerilerdir.

Öz bakım becerilerinin öğretimine geçmeden önce dikkat edilmesi gereken durumlar;

- Çocuğun kendi davranışını kontrol edebilmeyi öğrenmesi ile ilgili beklentiler çocuğun kapasitesinin üzerinde olmamalıdır.
- Çocuğa karşı izlenen tutumda, ona karşı çıkmak yerine destekleyici olmak gerekmektedir. Çocuğa öğretilecek beceriler, basitten karmaşığa doğru bir sıra izlemelidir.
- Çocuk herhangi bir beceride zorlandığında ona yardım edilmeli, yapmak istemediğini belirttiğinde ise, yapması için asla zorlanmamalıdır.
- Çocuğa temel becerileri kazanmasına yönelik sık deneme fırsatları verilmelidir.

36–48 aylık çocuklar için öz bakım becerileri

- Kendi kendine yemek yer.
- Düğmesiz ve bağısız giysileri yardımsız giyer.
- Giysilerin önünü ve arkasını ayırt eder.
- Gereksinim duyduğunda bağımsız olarak tuvalete gider.
- Burnunu mendille siler.
- Kendine ait eşyaları toplar.

48 – 60 aylık çocuklar için öz bakım becerileri

- Yardımla saçını tarar.
- Giysisindeki büyük düğmeleri ilikler, çözer.
- Boyuna uygun bir askıya ceketini ya da hırkasını asar.
- Ayakkabılarını bağlar ve fiyonk yapar.
- Ellerini ve yüzünü yardımsız yıkar.
- Dişlerini fırçalar.
- Sofra kurallarına uyar.
- Yemekle ilgili araç gereçleri uygun kullanır.
- Sofra kurmak gibi ev işlerinde yardımcı olur.

60–72 aylık çocuklar için öz bakım becerileri

- Günlük işlerde sorumluluk alır ve yerine getirir.
- Yolda yardımsız yürür.
- Kendi kendine giyinir, soyunur.
- Giysilerinin düğmelerini çözer ilikler.
- Ayakkabılarını bağlar.
- Saçlarını tarar.
- Yemeğini kendi kendine yer.

- Yemek araç gereçlerini yetişkin gibi kullanır.
- Bıçak kullanır.
- Yemek tabaklarını ya da servis tepsisini taşır.
- Dişlerini fırçalar.
- Elini yüzünü yıkar, kurular.
- Tuvalet gereksinimini kendi başına karşılar.
- Hava şartlarına uygun giysiler seçer.

1.3. Yıllık Plan

1.3.1. 36–72 Aylık Çocukların Eğitimleri İçin Belirlenen Yıllık ve Günlük Planda Kullanılacak Amaç ve Kazanımlar

PSİKOMOTOR ALAN

Amaç 1. Bedensel koordinasyon gerektiren belirli hareketleri yapabilme

Kazanımlar:

1. Sözel yönergelere uygun olarak ısınma hareketleri yapar.
2. Değişik yönlere yuvarlanır.
3. Değişik yönlere doğru uzanır.
4. Sözel yönergelere uygun olarak yürür.
5. Sözel yönergelere uygun olarak koşar.
6. Belirli bir mesafeyi sürünerek gider.
7. Belli bir yüksekliğe çıkar.
8. Belli bir yüksekliğe tırmanır.
9. Tırmanılan yükseklikten uygun şekilde iner.
10. Belli bir yükseklikten atlar.
11. Belli bir engel üzerinden sıçrayarak atlar.
12. Pedal çevirme hareketini yapar.
13. Araç kullanarak koordineli ve ritmik hareketler yapar.
14. Atılan nesnelere yakalar.
15. Nesnelere belli bir mesafedeki hedefe atar.

Amaç 2. El ve göz koordinasyonu gerektiren belirli hareketleri yapabilme

Kazanımlar:

1. Küçük nesnelere toplar.
2. Nesnelere kaptan kaba boşaltır.
3. Nesnelere üst üste yan yana iç içe dizer.
4. Nesnelere takar.
5. Nesnelere çıkarır.
6. Nesnelere ipe vb. dizer.
7. El becerilerini gerektiren bazı araçları kullanır.
8. Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.

9. Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.
10. Yönergeye uygun çizgiler çizer.
11. Şekilleri değişik araçlar kullanarak çizer.
12. Çeşitli malzemeleri değişik şekillerde katlar.
13. Malzemeleri istenilen nitelikte keser.
14. Malzemeleri istenilen nitelikte yapıştırır.
15. Nesneleri değişik malzemelerle bağlar.

Amaç 3. Büyük kaslarını kullanarak belirli bir güç gerektiren hareketleri yapabilme

Kazanımlar:

1. Farklı ağırlıktaki nesneleri iter.
2. Farklı ağırlıktaki nesneleri çeker.
3. Farklı ağırlıktaki nesneleri kaldırır.
4. Farklı ağırlıktaki nesneleri döndürür.
5. Farklı ağırlıktaki nesneleri taşıyarak belirli bir mesafeye gider.

Amaç 4. Küçük kaslarını kullanarak belirli bir güç gerektiren hareketleri yapabilme

Kazanımlar:

1. Nesneleri kopartır / yırtar.
2. Nesneleri sıkar.
3. Nesneleri çeker / gerer.
4. Malzemelere elleriyle şekil verir.
5. Malzemelere araç kullanarak şekil verir.

Amaç 5. Denge gerektiren belirli hareketleri yapabilme

Kazanımlar:

1. Farklı zeminler üzerinde yürütür.
2. Zemin üzerine çizilen şekiller üzerinde yürütür.
3. Tek ayak üzerinde belirli bir süre durur.
4. Tek / çift ayak üzerinde olduğu yerde zıplar.
5. Tek / çift ayakla sıçrayarak belirli bir mesafeyi dengeli bir şekilde gider.
6. Çift ayakla ileri / geri sıçrar.

SOSYAL-DUYGUSAL ALAN

Amaç 1. Kendini tanıyabilme

Kazanımlar:

1. Fiziksel özelliklerini söyler.
2. Belli başlı duyuşsal özelliklerini söyler.

Amaç 2. Duygularını fark edebilme

Kazanımlar:

1. Duygularını söyler.
2. Duygularının nedenlerini açıklar.
3. Duygularının sonuçlarını açıklar.
4. Duygularını müzik, dans, drama vb. yollarla ifade eder.

Amaç 3. Duygularını kontrol edebilme

Kazanımlar:

1. Olumlu olumsuz duygu ve düşüncelerini uygun şekilde ortaya koyar.
2. Yetişkin denetiminin olmadığını durumlarda da gerektiği gibi davranır.
3. Yeni ve alışılmamış durumlara uyum sağlar.

Amaç 4. Kendi kendini güdüleyebilme

Kazanımlar:

1. Kendiliğinden bir işe başlar.
2. Başladığı işi bitirme çabası gösterir.

Amaç 5. Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar:

1. Başkalarının duygularını ifade eder.
2. Başkalarının duygularını paylaşır.

Amaç 6. Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar:

1. Kendiliğinden iletişimi başlatır.
2. Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır.
3. Grupta sorumluluk almaya istekli olur.
4. Aldığı sorumluluğu yerine getirir.
5. Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir.
6. Gerekli durumlarda nezaket sözcüklerini kullanır.
7. Gerektiğinde lideri izler.
8. Gerektiğinde liderliği üstlenir.
9. Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar.
10. Grup etkinliklerinin kurallarına uyar.
11. Gerekli durumlarda kararlılık gösterir.

Amaç 7. Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar:

1. Hata yapabileceğini kabul eder.
2. Kendi hatalarını söyler.

3. Kendisini başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar.
4. Başkalarının hatalarını uygun yollarla ifade eder.
5. Başkalarının hata yapabileceğini kabul eder.

Amaç 8. Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar:

1. Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder.
2. Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder.

Amaç 9. Yaşamın iyileştirilmesinde ve korunmasında sorumluluk alabilme

Kazanımlar:

1. Yaşamın sürdürülebilmesi için gerekli olan kaynakları verimli kullanır.
2. Günlük yaşamdaki kurallara uyar.
3. Canlıların yaşama hakkına özen gösterir.
4. Canlıların bakımını üstlenir ve korur.
5. Yaşamda diğer canlılarla paylaştıklarını açıklar.

Amaç10. Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar:

1. Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler.
2. Aynı kişinin farklı rolleri olduğunu söyler.
3. Kendi kültürünün belli başlı özelliklerini açıklar.
4. Farklı kültürlerin belli başlı özelliklerini söyler.

Amaç 11. Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar:

1. Estetik bedensel hareketlerle yürür / dans eder.
2. Özgün şiir, öykü, şarkı vb. söyler.
3. Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar.
4. Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürün yapar.
5. Çeşitli materyaller kullanarak ritim oluşturur.
6. Çeşitli sesleri kullanarak müzik oluşturur.
7. Ürünlerini çeşitli yollarla sunar.
8. Sunularında hayali veya gerçek nesnelere kullanır.

Amaç 12. Çevredeki güzellikleri koruyabilme

Kazanımlar:

1. Çevredeki güzelliklerin korunma nedenlerini söyler.
2. Çevredeki güzellikleri korumak için yapılması gerekenleri açıklar.
3. Çevredeki güzellikleri korumada sorumluluk alır.

Amaç 13. Çevreyi estetik bakımdan düzenleyebilme

Kazanımlar:

1. Çevresinde gördüğü güzel veya rahatsız edici durumları söyler.
2. Çevre sorunları ile ilgili kendi yapabileceklerine örnek verir.
3. Çevresini farklı biçimlerde düzenler.

Amaç 14. Sanat eserlerinin estetik özelliklerini fark edebilme

Kazanımlar:

1. Sanat eserlerinin özelliklerini söyler.
2. Sanat eserleri hakkındaki duygularını açıklar.

Amaç 15. Atatürk ile ilgili etkinliklere ilgi gösterebilme

Kazanımlar:

1. Atatürk ile ilgili etkinliklere katılır.
2. Atatürk ile ilgili etkinliklerde aldığı sorumlulukları yerine getirir.

DİL ALANI

Amaç 1. Sesleri ayırt edebilme

Kazanımlar:

1. Sesin kaynağını söyler.
2. Sesin geldiği yönü belirler.
3. Sesin özelliğini söyler.
4. Verilen sese benzer sesler çıkarır.

Amaç 2. Konuşurken sesini doğru kullanabilme

Kazanımlar

1. Nefesini doğru kullanır.
2. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
3. Konuşurken sesinin tonunu işitilebilir biçimde ayarlar.
4. Konuşurken sesinin hızını ayarlar.

Amaç 3. Türkçeyi doğru kullanabilme

Kazanımlar:

1. Konuşmalarında söz dizimi kurallarını doğru olarak kullanır.
2. Konuşmalarında temel dil bilgisi kurallarına uygun konuşur.

Amaç 4. Kendini sözel olarak ifade edebilme

Kazanımlar:

1. Dinlerken ve konuşurken göz teması kurar.
2. Sohbeta katılır.
3. Belli bir konuda konuşmayı başlatır.
4. Belli bir konuda konuşmayı sürdürür.
5. Söz almak için sırasını bekler.
6. Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.
7. Duygu, düşünce ve hayallerini yaratıcı yollarla açıklar.
8. Üstlendiği role uygun konuşur.

Amaç 5. Dinlediklerini çeşitli yollarla ifade edebilme

Kazanımlar:

1. Dinlediklerini başkalarına anlatır.
2. Dinlediklerine ilişkin sorular sorar.
3. Dinlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.
4. Dinlediklerini özetler.
5. Dinlediklerini resim, müzik, drama, şiir, öykü vb. yollarla sergiler.

Amaç 6. Sözcük dağarcığını geliştirebilme

Kazanımlar:

1. Dinlediklerinde yeni olan sözcükleri fark eder.
2. Yeni sözcüklerin anlamlarını sorar.
3. Verilen sözcüğün anlamını açıklar.
4. Yeni öğrendiği sözcükleri anlamlarına uygun olarak kullanır.
5. Zıt anlamlı sözcüklere örnek verir.

Amaç 7. Ses bilgisinin farkında olabilme

Kazanımlar:

1. Sözcüklerin başlangıç seslerini söyler.
2. Aynı sesle başlayan sözcükler söyler.
3. Kafiye sözcükler söyler.

Amaç 8. Görsel materyalleri okuyabilme

Kazanımlar:

1. Görsel materyalleri inceler.
2. Görsel materyallerle ilgili sorular sorar.
3. Görsel materyallerle ilgili sorulara cevap verir.
4. Görsel materyalleri açıklar.
5. Görsel materyalleri kullanarak olay, öykü gibi kompozisyonlar oluşturur.
6. Görsel materyalleri özenle kullanır.

BİLİŞSEL ALAN

Amaç 1. Kendisi ve ailesi ile ilgili bilgileri kavrayabilme

Kazanımlar:

1. Kendisi ile ilgili bilgileri açıklar.
2. Aile bireyleri ile ilgili bilgileri açıklar.
3. Adresini ve telefon numarasını söyler.

Amaç 2. Olay ya da varlıkların çeşitli özelliklerini gözlemleyebilme

Kazanımlar:

1. Olay ya da varlıkların özelliklerini söyler.
2. Olay ya da varlıkların özelliklerini karşılaştırır.

Amaç 3. Dikkatini toplayabilme

Kazanımlar:

1. Dikkat edilmesi gereken nesneyi durumu ya da olayı fark eder.
2. Dikkatini nesne durum ya da olay üzerinde yoğunlaştırır.
3. Dikkat edilmesi gereken nesneyi durumu ya da olayı söyler.
4. Nesneyi / durumu ya da olayı ayrıntılarıyla açıklar.

Amaç 4. Algıladıklarını hatırlayabilme

Kazanımlar:

1. Olay ya da varlıkları söyler.
2. Varlıkların rengini söyler.
3. Varlıkların yerini söyler.
4. Varlıkların şeklini söyler.
5. Varlıkların sayısını söyler.
6. Olay ya da varlıkların sırasını söyler.
7. Nesnelerin neden yapıldığını söyler.
8. Nesnelerin içinden eksilen ya da eklenen bir nesneyi söyler.
9. Nesne, durum ya da olayı bir süre sonra yeniden ifade eder.

Amaç 5. Varlıkları çeşitli özelliklerine göre eşleştirebilme

Kazanımlar:

1. Varlıkları birebir eşleştirir.
2. Varlıkları renklerine göre eşleştirir.
3. Varlıkları şekillerine göre eşleştirir.
4. Varlıkları büyüklüklerine göre eşleştirir.
5. Varlıkları miktarlarına göre eşleştirir.
6. Varlıkları dokunsal özelliklerine göre eşleştirir.
7. Varlıkları kullanım amaçlarına göre eşleştirir.
8. Nesnelere sayılarına göre eşleştirir.
9. Eş nesnelere örnek verir.
10. Nesnelere ve nesne gruplarını uygun rakamla eşleştirir.

Amaç 6. Varlıkları çeşitli özelliklerine göre gruplayabilme

Kazanımlar:

1. Varlıkları renklerine göre gruplar.
2. Varlıkları şekillerine göre gruplar.
3. Varlıkları büyüklüklerine göre gruplar.
4. Varlıkları miktarlarına göre gruplar.
5. Varlıkları dokunsal özelliklerine göre gruplar.
6. Varlıkları kullanım amaçlarına göre gruplar.

Amaç 7. Nesne, durum ya da olayları çeşitli özelliklerine göre sıralayabilme

Kazanımlar:

1. Nesneleri büyüklüklerine göre sıralar.
2. Sıralanmış nesne grubu içinde nesnenin yerini gösterir.
3. Sıra bildiren sayıyı söyler.
4. Nesneleri renk tonlarına göre sıralar.
5. Nesneleri sayılarına göre sıralar.
6. Varlıkları büyüme aşamalarına göre sıralar.
7. Olayları oluş sırasına göre sıralar.

Amaç 8. Nesneleri ölçebilme

Kazanımlar:

1. Ölçme sonucunu tahmin eder.
2. Standart olmayan birimlerle ölçer.
3. Ölçme sonuçlarını tahmin ettiği sonuçlarla karşılaştırır.

Amaç 9. Nesneleri sayabilme

Kazanımlar:

1. 20 içinde ileriye doğru birer birer ritmik sayar.
2. 10 içinde geriye doğru birer birer ritmik sayar.
3. Söylenilen sayı kadar nesneyi gösterir.
4. Gösterilen belli sayıdaki nesneyi doğru olarak sayar.
5. Nesneleri sayarak miktarlarını az ya da çok olarak söyler.
6. Sayıca 10'dan az olan bir gruptaki nesnelerin sayısını söyler.

Amaç 10. Geometrik şekilleri tanıyabilme

Kazanımlar:

1. Her nesnenin bir şekli olduğunu söyler.
2. Daire, üçgen, kare ve dikdörtgene benzeyen nesneleri gösterir.
3. Daire, üçgen, kare ve dikdörtgenleri kullanarak farklı modeller oluşturur.

Amaç 11. Günlük yaşamda kullanılan belli başlı sembolleri tanıyabilme

Kazanımlar:

1. Gösterilen sembolün anlamını söyler.
2. Verilen açıklamaya uygun sembolü gösterir.
3. 10 içindeki rakamları okur.
4. 10 içindeki rakamları modele bakarak yazar.

Amaç 12. Mekânda konum ile ilgili yönergeleri uygulayabilme

Kazanımlar:

1. Nesnenin mekândaki konumunu söyler.
2. Yönergeye uygun olarak mekânda konum alır.
3. Yönergeye uygun olarak nesneyi doğru yere yerleştirir.

Amaç 13. Bir örüntüdeki ilişkiyi kavrayabilme

Kazanımlar:

1. Modele bakarak nesnelere örüntü oluşturur.
2. Bir örüntüde eksik bırakılan öğeyi söyler.
3. Bir örüntüde eksik bırakılan öğeyi tamamlar.
4. En çok üç öğeden oluşan örüntüdeki kuralı söyler.
5. Nesnelere özgün bir örüntü oluşturur.

Amaç 14. Parça-bütün ilişkisini kavrayabilme

Kazanımlar:

1. Bir bütünün parçalarını söyler.
2. Uygun şekil veya nesnelere iki eş parçaya böler.
3. İki yarımı birleştirerek bütün elde eder.
4. Nesnelere arasında yarım olanları gösterir.
5. Yarım ve bütün arasındaki ilişkiyi açıklar.

Amaç 15. Nesnelere basit toplama ve çıkarma yapabilme

Kazanımlar:

1. Nesne grubuna belirtilen sayı kadar nesne ekler.
2. Nesne grubundan belirtilen sayı kadar nesneyi ayırır.
3. Nesnelere kullanarak toplama yapar.
4. Nesnelere kullanarak çıkarma yapar.
5. 10 içinde toplama gerektiren problemleri çözer.
6. 5 içinde çıkarma gerektiren problemleri çözer.

Amaç 16. Belli durum ve olaylarla ilgili neden sonuç ilişkisi kurabilme

Kazanımlar:

1. Bir olayın olası nedenlerini söyler.
2. Bir olayın olası sonuçlarını söyler.
3. Yarım bırakılan olayı, durumu, şiiri, öyküyü, şarkıyı vb.yi özgün bir şekilde tamamlar.

Amaç 17. Zamanla ilgili kavramlar arasında ilişki kurabilme

Kazanımlar:

1. Olayları oluş sırasına göre söyler.
2. Zamanla ilgili kavramları anlamına uygun şekilde kullanır.
3. Zaman bildiren araçların işlevini açıklar.

Amaç 18. Problem çözebilme

Kazanımlar:

1. Problemi söyler.
2. Probleme çeşitli çözüm yolları önerir.
3. Çözüm yolları içinden en uygun olanlarını seçer.
4. Seçilen çözüm yollarını dener.
5. En uygun çözüm yoluna karar verir.
6. Karar verdiği çözüm yolunun gerekçelerini açıklar.

Amaç 19. Nesne grafiği hazırlayabilme

Kazanımlar:

1. Nesneleri kullanarak grafik oluşturur.
2. Nesneleri sembollerle gösterir.
3. Hazırlanmış nesne grafiği çerçevesine sembolleri yerleştirir.
4. Grafikte yer alan nesneleri sayar.
5. Grafiği inceleyerek sonuçları söyler.

Amaç 20. Atatürk'ü tanıyabilme

Kazanımlar:

1. Atatürk'ün hayatı ile ilgili olguları söyler.
2. Atatürk'ün kişisel özelliklerini söyler.

Amaç 21. Atatürk'ün Türk toplumu için önemini açıklayabilme

Kazanımlar:

1. Atatürk'ün getirdiği yenilikleri söyler.
2. Atatürk'ün getirdiği yeniliklerin önemini açıklar.

ÖZ BAKIM BECERİLERİ

Amaç 1. Temizlik kurallarını uygulayabilme

Kazanımlar:

1. Temizlikle ilgili malzemeleri doğru kullanır.
2. El, yüz ve vücudun diğer kısımlarını uygun biçimde yıkar.
3. Tuvalet gereksinimine yönelik işleri yardımsız yapar.
4. Yiyecek ve içeceklerin temizliğine dikkat eder.
5. Ev ve okuldaki eşyaları temiz ve düzenli kullanır.
6. Beslenme için gerekli araç gereçleri temizlik kurallarına uygun kullanır.
7. İçinde bulunduğu çevreyi temiz tutar.

Amaç 2. Giysilerini giyme ve çıkarabilme

Kazanımlar:

1. Duruma ve hava koşullarına uygun giyeceği seçer.
2. Giysilerini yardımsız çıkarır.
3. Giysilerini yardımsız giyer.
4. Giysilerini doğru şekilde giyer.
5. Giysilerini katlar.
6. Giysilerini asar.

Amaç 3. Doğru beslenmenin önemini fark edebilme

Kazanımlar:

1. Yiyecek ve içecekleri ayırım yapmadan yer içer.
2. Yiyecekleri ve içecekleri yeterli miktarda yer içer.
3. Yiyecekleri yerken sağlık ve görgü kurallarına özen gösterir.
4. Sağlığı olumsuz etkileyen yiyecekleri ve içecekleri yemekten içmekten kaçınır.
5. Öğün zamanlarında ve süresinde yemeye özen gösterir.

Amaç 4. Dinlenmeyle ilgili kurallara uyabilme

Kazanımlar:

1. Yorulduğu durumlarda dinlendirici bir etkinliğe katılır.
2. Dinlenme ya da uyku için gerekli hazırlığı yapar.
3. Dinlenme ya da uyku için belirlenen saatte yatağına gider.
4. Dinlenme ya da uyku sonrası toplanır.

Amaç 5. Kendini kazalardan ve tehlikelerden koruyabilme

Kazanımlar:

1. Tehlikeli olan durumları söyler.
2. Tehlikeli olan durumlardan uzak durur.
3. Herhangi bir tehlike anında yetişkinlerden yardım ister.
4. Acil durumlarda başvurulabilecek telefon numaralarını söyler.

1.3.2.Yıllık Plan Hazırlarken Düşünülmesi Gereken Eğitim Etkinlikleri

Serbest Zaman Etkinliği

Serbest zaman etkinlikleri programın ilk etkinlikleridir. Çocukların taklit oyun yeteneklerinin ve yaratıcı güçlerinin gelişmesine katkıda bulunur. Onların problem çözme yeteneğini, çevresini koruma-tanıma ve çevresindeki değişimlerin farkına varma becerisini geliştirir. Bu etkinliklerin çocukları diğer etkinliklere ve güne hazırlama özelliği vardır. Ancak her gün serbest etkinlikle başlama zorunluluğu da yoktur.

Öğretmen isterse çocukların ilgisini çekmek ya da o günkü etkinliklere çocuğu hazırlamak amacıyla serbest zaman yerine farklı bir etkinlikle de güne başlayabilir. Öğretmen serbest zaman etkinliklerinde çocukların bireysel gereksinimlerine ve ilgilerine yönelik olarak çok sayıda seçeneği aynı anda sunmalıdır. Serbest zaman etkinlikleri ilgi köşelerinde oyun ve sanat etkinliklerinden oluşmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında ilgi köşeleri evcilik, fen ve matematik, sanat, resimli kitap, blok, müzik, kukla, eğitici oyuncak köşeleri ile amaçlar ve kazanımlar doğrultusunda düzenlenen geçici ilgi köşelerini içermektedir. Serbest zaman içinde sanat etkinlikleri de yapılabilir. Bu etkinlikler yağırma maddeleri, kâğıt çalışmaları, boya çalışmaları ve kolaj gibi çalışmalardan oluşur.

Resim 1.10: Serbest zaman etkinlikleri, ilgi köşelerinde oyun ve sanat etkinliklerinden oluşmaktadır.

Serbest zaman diliminde çocuklar yetişkin yönlendirmesi olmadan kendi ilgileri doğrultusunda oynayacakları köşeleri ve oyun arkadaşlarını seçerler. Köşelerde oyun olarak da isimlendirilen serbest zaman etkinlikleri çocuk oyunlarından “yapılandırılmamış oyun” kategorisi içinde değerlendirilmektedir.

Türkçe Dili Etkinlikleri

Türkçe dil etkinlikleri, öğretmen rehberliğinde yapılan grup etkinliklerinden biridir. Çocukların ana dilini doğru öğrenip kullanma becerilerini, soyut düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirir. Onlara akılda tutma düşünme kelimeler arası ilişki kurma, düşüncelerini ifade etme, toplumsal rolleri öğrenme, sorumluluk alma ve aldığı sorumluluğu yerine getirme gibi beceriler kazandırır. Türkçe dili etkinlikleri çocukların bilişsel, sosyal ve dil gelişim alanlarına katkıda bulunur. Çocuklar belli konular ile ilgili düşüncelerini açıklayarak olaylar arasında neden sonuç ilişkileri kurarlar.

Türkçe etkinlikleri içinde tekerlemeler, parmak oyunları, şiir, bilmece, sohbet, resimli kitap okuma, öykü anlatma, taklit oyunları, pandomim, dramatizasyon, öykü tamamlama etkinlikleri vb. yer almaktadır. Türkçe etkinlikleri sırasında çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarının sağlanmasının yanı sıra sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi üzerinde de önemle durulması gerekmektedir.

Oyun ve Hareket Etkinliği

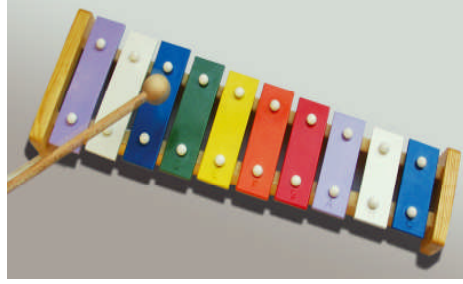
Öğretmen ya da çocuklar tarafından yapılandırılmış, kuralları olan ve grupça oynanan etkinliklerdir. Çocukların fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekler. Onların eğlenceli vakit geçirmelerini, kurallara uygun davranma alışkanlığı kazanmalarını sağlar. Sınıf içinde ya da bahçede oynanabilir. Öğretmenin belli bir amaca ulaşmak üzere başlattığı ancak sürecin tamamen çocuk tarafından yönlendirildiği oyunlar “yarı yapılandırılmış oyunlar”dır. Yarı yapılandırılmış oyunlar, oyunun öğrenme yöntemi ve tekniği olarak kullanıldığı kategoridir. Aynı zamanda çocuk merkezlidir. Bu oyunlarda çocuğun inisiyatifini kullanması önemlidir. Böylelikle çocuğun yaratıcılığı desteklenir. Herhangi bir materyalle oynanan, kuralları önceden belirlenmiş olan ya da öğretmenin belli bir amaç ya da kazanıma ulaşmak için başlattığı ve süreçte öğretmenin ve çocuğun aktif olduğu oyunlar ise “yapılandırılmış oyun”dur. Okul öncesi çocuğunun temel gereksinimlerinden biri de harekettir. Çocukların hareket gereksinimleri oyun etkinlikleri sırasında doğal olarak karşılanabilir. Ancak, programda yer alan psikomotor alandaki amaçlara ulaşmak için özellikle planlanmış beden eğitimi çalışmalarının (hareket gelişimi) yapılmasına da önem verilmelidir. Bu çalışmalar beden koordinasyonu, denge, hız, güç vb. etkinlikleri içerebilir.

Müzik Etkinliği

Çocukların doğadaki sesleri tanımalarını ve ayırt etmelerini sağlar. Doğru nefes alıp verme becerisinin gelişmesi açısından önemlidir. Çocuklar doğadaki sesleri taklit etmeyi öğrenirler. Aynı zamanda müziğin ritmiyle, vücutları ve akıllarını iş birliği içinde kullanmayı öğrenirler. Müzik etkinlikleri günlük planda yer alan diğer etkinlikler sırasında da kullanılabilen etkinliklerdir. Ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları, şarkı söyleme, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma ve çeşitli işitsel algı etkinliklerini içermektedir.

Müzik etkinliği çocuğun;

- Estetik duygularını geliştirir.
- Çocuğun yeteneğini ortaya çıkararak ses ve kulak eğitimine yardımcı olur.
- Çocuğun ruhsal ve bedensel yorgunluğunu giderir.
- Çocuğun en yakın arkadaşıdır.
- Çocuğa şarkı alışkanlığı kazandırır.

Resim 1.11: Çocuklar müziğin ritmiyle, vücutları ve akıllarını iş birliği içinde kullanmayı öğrenirler

Fen ve Matematik Çalışmaları

- Çocukları gözlem yapmaya, araştırma, inceleme ve keşfetmeye yönelten etkinliklerdir. Bu etkinlikler;
- Deneyler,
- Araçları tanıma ve kullanma,
- Çeşitli çalışma yöntem ve tekniklerini kullanma,
- Keşifler, icatlar,
- Mutfak çalışmaları,
- Doğa gezileri ve yürüyüşleri, piknikler, kamplar,
- Koleksiyonlar,
- İlgili bilim alanlarındaki kaynak kişileri konuk olarak çağırma,
- Başvuru kitaplarını, diğer kitapları ve dergileri inceleme,
- Fotoğraf çekme, fotoğraf inceleme,
- Belgesel vb. izleme gibi çalışmalardan oluşmaktadır. Ayrıca Fen ve Matematik etkinlikleri sırasında çocukları doğaya çıkarıp onları, doğayı, doğadaki canlı ve cansız varlıkları tanıtmaya, sevdirmeye korumaya yönelik bilgi ve becerilerle donatmanın önemli olduğu da unutulmamalıdır.

Resim 1.12: Fen ve doğa etkinlikleri çocukları gözlem yapmaya, araştırma, inceleme ve keşfetmeye yönelten etkinliklerdir

Okuma ve Yazmaya Hazırlık Çalışmaları

Okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları çocukların ilköğretime geçişini kolaylaştırmak, hazır bulunuşluk düzeylerini artırmak amacıyla yapılan etkinlikleri içermekte, asla okuma ya da yazma öğretmek amacını taşımamaktadır. Bu çalışmalar yalnızca son aylara yoğunlaştırılmamalıdır. Okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları tüm yıl içinde, çeşitli etkinliklerde gerçekleştirilmelidir. Aşağıda verilen çalışmalar ilköğretime hazırlık çalışmalarının bir bölümünü oluşturmaktadır.

- **Görsel algılama çalışmaları**
 - El-göz koordinasyonu
 - Şekil-zemin ayrımı
 - Şekil sabitliği
 - Mekânda konum
 - Mekânsal ilişkiler
- **İşitsel algı çalışmaları (Fonolojik duyarlılık)**
 - Dinleme
 - Konuşma
 - Sesleri ayırt etme
 - Seslerle nesnelere ya da nesne resimlerini eşleştirme
- Dikkat ve bellek çalışmaları
- Temel kavram çalışmaları
- Problem çözme çalışmaları
- El becerisi çalışmaları
 - Çizme,
 - Boyama,
 - Kesme,
 - Katlama,
 - Yoğurma,
 - Yapıştırma vb.
- Öz bakım becerilerini geliştirme çalışmaları
- Güven ve bağımsız davranış geliştirme çalışmaları

Resim 1.13: Okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları tüm yıl içinde, çeşitli etkinliklerde gerçekleştirilmelidir.

Yaratıcı Drama Çalışmaları

Yaratıcılığın gelişmesinde, kişinin kendini tanımasında ve kendine güven kazanmasında yaratıcı drama önemli bir yer tutar. Genel olarak yaratıcılık, bilinenlerden yola çıkarak yeni bir şeyler ortaya koymak, özgün bir senteze varmak, birtakım sorunlara yeni çözüm yolları bulmak, daha önceden kurulmamış ilişkiler arasında ilişki kurmak, yeni yaşantı, deneyim, düşünce ve ürünler ortaya koymak olarak tanımlanmaktadır. Yaratıcı drama ise, çocukların yaratıcılığının gelişmesini destekleyen, hayal güçlerini geliştiren, gelişimsel özelliklere ilişkin beceriler kazandırarak çok yönlü gelişim göstermelerine olanak veren bir eğitim yöntemidir. Yaratıcı drama çalışmalarında belli yazılı bir metin yoktur. Çocuklar hayal ettikleri ve yaşadıkları durumu yansıtır. Yaratıcı drama, çocuklar için bir öğrenme yolu olduğundan okul öncesi kurumlarda öğretmen tarafından eğitim amacıyla kullanılmaktadır. Çocuklar drama da hayal ettiklerini tanımlarlar.

Yaratıcı dramanın, öğretmenin eğitim amacını gerçekleştirmesine olan katkısının yanında, çocukları dinlendirme ve eğlendirme açısından da önemli olduğu bilinmektedir. Drama etkinliği çocuklar açısından bir tür oyun olarak değerlendirildiğinden, çocuklar bu etkinliklere katıldıklarında kendi iç dünyalarını ifade ettikleri için dinlendirici ve rahatlatıcı bir etkiye sahiptir.

Yaratıcı drama çalışmaları;

- Çeşitli kaynaşma-ısınma çalışmaları,
- Esas çalışma (pandomim, rol oynama, doğaçlama, öykü oluşturma, drammatizasyon)
- Rahatlama ve değerlendirme basamaklarından oluşur.

Alan Gezileri

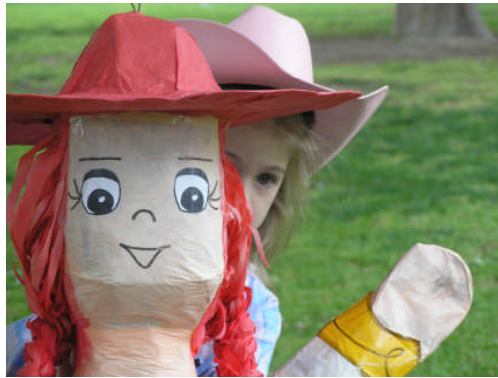
Çocukların ilgisini çekecek, yöresel, kültürel, meslekî ve güncel önem taşıyan her mekân çocuk için doğal öğrenme alanıdır. Bu alanlar; içinde bulunulan yörenin tarihî bir binası, müzesi, bir ressamın sanat atölyesi, matbaa, fabrika vb. olabilir. Alan gezileri yalnızca fen çalışmaları kapsamında düşünülmemelidir. Çocukların araştırma yapma, problem çözme ve olayı yerinde gözlemlene yolu ile doğrudan öğrenme gereksinimlerini karşılamak amacıyla da çeşitli çevre gezileri yapılmalıdır.

Resim 1.14: Çocukların olayı yerinde gözlemlene yolu ile öğrenme gereksinimlerini karşılamak amacıyla çevre gezileri yapılmalıdır.

Sanat Çalışmaları

Sanat etkinlikleri, temelde yaratıcılığı ve estetik duyarlılığı geliştirmeyi hedefleyen etkinliklerdir. Sanat çalışmaları gün içinde çeşitli formlarda çocuklar için etkili bir öğrenme fırsatı olarak da kullanılabilir. Sanat çalışmalarından eğitim programındaki amaç ve kazanımlara ulaşmada teknik olarak da yararlanılabilir. Çok sayıda sanatsal teknik kullanılarak yapılabilecek çalışmalar vardır. Bu çalışmaların günlük plan içinde yer alması beklenir. Sanat çalışmaları yalnızca serbest zamanda yapılan etkinlikler değildir. Bazen tek başına bir sanat çalışması yapılabildiği gibi bazen de diğer etkinliklerin tamamlayıcısı olarak yapılabilir.

Resim 1.15: Sanat etkinlikleri, temelde yaratıcılığı ve estetik duyarlılığı geliştirmeyi hedefleyen etkinliklerdir

Çocukların iyi planlanmış sanat çalışmalarıyla ve değişik malzemeler ile karşılaşması, psiko-motor, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini destekler. Çocuk açısından sanat çalışmaları bir nesnenin aynen kopya edilmesi anlamını taşımamalıdır. Sanat etkinlikleri sırasında çocukların çalışmalarına müdahale edilmesi, onların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini, bağımsızlık duygularının gelişimini engeller. Eğitimci, çocukları yaratıcı çalışmalara teşvik etmek için gerekli çevresel düzenlemeleri yapmalı ve bu doğrultuda programlar hazırlayarak çocukların sanat çalışmalarına istekli katılmalarına olanak sağlamalıdır.

Resim 1.16: Çocuk açısından sanat çalışmaları bir nesnenin aynen kopya edilmesi anlamını taşımamalıdır.

1.3.3. Yıllık Planda Kullanılacak Yöntem, Teknik, Araç, Gereç Ve Malzemeler

Yöntem, hedefe ulaşmak için önceden belirlenmiş ya da izlenecek en kısa yoldur. Başka bir tanımda yöntem, bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur.

Okul öncesi eğitim planlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında da birtakım yöntem ve teknikler kullanılır. Bu yöntem ve tekniklerin kullanılmasındaki amaç; çocuğa verilmek istenen amaç ve kazanımların çocuğu sıkmadan ve farklı yöntemler ile kazandırılmasını sağlamaktır.

Örneğin drama yöntemi; öğrencilerin hangi durumlarda, nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrenmelerini sağlayan bir öğretim tekniğidir. Problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştirir. Bu teknik bireyin kendine olan güvenini artırır. Anlama yeteneğine ve yaratıcılığına katkıda bulunur. Akıcı konuşmayı geliştirir. Dile hakimiyeti ve ifade yeteneğini geliştirir. Bilgilerin kullanımını sağlayarak bilgiyi pekiştirir. Yaratıcı drama ise, önceden yazılmış hazır bir metin olmaksızın, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlama canlandırmalarıdır.

Örnek olay yöntemi; gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır. Bu yöntem öğrencilere bir konuyu ya da bir beceriyi kazandırmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır.

Gösterip yaptırma yöntemi; bir işi oluşturan işlemlerin uygulanmasını, araç gereçlerin çalıştırılmasını önce gösterip açıklama sonra da öğrenciye alıştırmaya ve uygulama yaptırmaya öğretme yoludur. Özellikleri; gösteri öğretmen merkezli, yapma işlemi de öğrenci merkezlidir. Bu yöntem öğrencilerin psikomotor becerilerinin gelişmesinde etkilidir. Öğrenciler becerileri yaparak ve yaşarak öğrenirler.

Problem çözme yöntemi; istenilen amaca ulaşabilmek için etkili ve yararlı olan araç ve davranışları türlü olanaklar arasından seçme ve kullanmadır. Problem çözme eleştirel düşünme, karar verme, sorgulama ve yansıtıcı düşünme gibi terimleri içermektedir.

Soru-Cevap yöntemi; sınıf içi uygulamalarda en yaygın şekilde kullanılan tekniktir. Bu teknik, öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlıklarını kazandırma bakımından oldukça önemlidir. Önceden düzenlenmiş birtakım sorularla karşısındakinin zihninde saklı bulunan doğruları açığa çıkarma ve böylelikle ona gerçeği buldurma temeline dayanan bir öğretim tekniğidir. Sokrates yöntemi olarak da bilinmektedir. Bu yöntemi kullanırken dikkat edilecek hususlar: Bütün çocukları ilgilendiren sorular herkese sorulmalı ve aynı anda herkes cevabı bulmak için düşündürülmeli, daha sonra da soruyu cevaplandıracak kişi belirlenmelidir.

Hazırlanan planların uygulanmasında aşağıda belirtilen yöntem ve tekniklerden yararlanılabilir.

- Anlatma
- Örnek olay
- Gösterip yaptırma
- Problem çözme
- Bireysel çalışma
- Soru- cevap
- Beyin fırtınası
- Rol oynama
- İkili ve grup çalışmaları
- Drama
- Model olma- taklit
- İpucu verme, basite indirgeme
- Ödüllendirme
- Geri iletim
- Göz kontağı kurma ve dinleme
- Rol değiştirme
- Cümle tamamlama
- Aktif öğrenme fırsatı verme
- Materyalli sürpriz sunma
- Deneme yanılma yoluyla çözme fırsatı verme

Hazırlanmış olan yıllık ve günlük planların uygulanmasında kullanılacak araç gereç ve malzemeler, kurumun imkânlarına, çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre farklılık gösterebilir. Etkinlik sırasında kullanılacak araç gereç ve materyallerin önceden hazırlanması, eğitimcinin programı uygulamasını kolaylaştıracak ve grubun dağılmasını engelleyecektir.

Çocukların evlerinden temin edecekleri artık malzemeler ile hoşlarına giden eğlendirici ve yaratıcı ürünler oluşturulabilir. Ayrıca bu artık materyaller, yiyecek maddelerinin etkinliklerde kullanılmasına alternatif oluşturacak ve yiyecek maddelerinin gereksiz sarfiyatını önleyecektir. Un, şeker, çeşitli bakliyatlar yerine kuruyemiş kabukları, kumaş artıkları, tuvalet kâğıdı ruloları ve birçok artık ürün, çalışmalarımızda kullanabileceğimiz malzemeler olabilir.

Resim 1.17: Kullanılacak araç gereç ve malzemeler, kurumun imkânlarına, çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre farklılık gösterebilir.

1.3.4. Yıllık Plan Yapılırken Dikkat Edilecek Noktalar

- Okul öncesi eğitim programları, çocukların eğitim ihtiyaçlarından hareket edilerek hazırlanmalıdır.
- Çocukların bedensel, psikomotor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişmelerini sağlayacak eğitim ortamı hazırlanmalıdır.
- Hazırlanan program çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olmalıdır.
- Çocukların bireysel farklılıkları, ilgi, istek ve yetenekleri göz önüne alınmalıdır.
- Programlar çocukların deneme ve yanılmalar ile öğrenmesine fırsat vermelidir.
- Program hazırlanırken çocukların karar verme becerilerini geliştirmek için özgür seçimlerine örnek verilmeli, eğitim ortamı kendilerini rahatça ifade edebilecekleri şekilde düzenlenmelidir.
- Program çocuğun öz saygısını, sorumluluk duygusunu, öz denetim ve girişimciliğini geliştirici nitelikte olmalıdır.
- Çocuklara eğitim programları aracılığıyla belirlenen amaçlar kazandırılırken, yapabildiklerinden yola çıkılarak yapamadıklarını başarımlarına yardımcı olunmalıdır.
- Programda yer alan etkinlikler, çocukların yaratıcılıklarını ortaya koymasına yardımcı olacak şekilde düzenlenmelidir.

- Programda çocukların cinsel kimlik gelişimlerine ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Program çocukların, problem çözme ve neden sonuç ilişkileri kurma gibi bilişsel becerilerini geliştirici yönde olmalıdır.
- Program çocukların sosyal becerilerini geliştirici yönde olmalıdır.
- Programın etkili olabilmesi için aile katılımı sağlanmalıdır.
- Programda objektif ve bilimsel değerlendirme süreçleri esas alınmalı ve değerlendirme çocuk, eğitimci, aile ve program gibi öğelerin tümünü içermelidir.

Resim 1.18: Programlar, çocukların deneme ve yanılma yolu ile öğrenmesine fırsat vermelidir.

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

AYLAR	AMAÇLAR	KAZANIMLAR
E Y L Ü L	PSİKO-MOTOR ALAN Amaç 1: Bedensel koordinasyon gerektiren belirli hareketleri yapabilme.	1.Sözel yönergelere uygun olarak ısınma hareketleri yapar. 2.Değişik yönlere yuvarlanır. 3.Değişik yönlere doğru uzanır.
	Amaç 2: El ve göz koordinasyonu gerektiren belirli hareketleri yapabilme.	1-Küçük nesnelere toplar. 2.Nesneleri kaptan kaba boşaltır. 3.Nesneleri üst üste, yan yana, iç içe dizer.
	Amaç 4: Küçük kaslarını kullanarak belirli bir güç gerektiren hareketleri yapabilme	1.Nesneleri kopartır, yırtar.
	SOSYAL-DUYGUSAL ALAN Amaç 1: Kendini tanıyabilme	1.Fiziksel özelliklerini söyler.1
	Amaç 2: Duygularını fark edebilme	1.Duygularını söyler.
	Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme	1.Kendiliğinden iletişimi başlatır. 2.Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır.
	Amaç 10: Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme	1.Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler.
AYLAR	AMAÇLAR	KAZANIMLAR
E Y L Ü L	DİL ALANI Amaç 1: Sesleri ayırt edebilme	1.Sesin kaynağını söyler. 2.Sesin geldiği yönü belirler.
	Amaç 2: Konuşurken sesini doğru kullanabilme	1.Nefesini doğru kullanır. 2.Kelimeleri doğru telaffuz eder.
	Amaç 4: Kendini sözel olarak ifade edebilme	1.Dinlerken, konuşurken göz teması kurar. 2.Sohbete katılır.
	BİLİŞSEL ALAN Amaç 1: Kendisi ve ailesi ile ilgili bilgileri kavrayabilme	1.Kendisi ile ilgili bilgileri açıklar.
	Amaç 2: Olay ya da varlıkların çeşitli özelliklerini gözlemleyebilme	1.Olay ya da varlıkların özelliklerini söyler. 2.Olay ya da varlıkların özelliklerini karşılaştırır.

	Amaç 4: Algıladıklarını hatırlayabilme	4. Varlıkların şeklini söyler. 2. Varlıkların rengini söyler
AYLAR	AMAÇLAR	KAZANIMLAR
E Y L Ü L	ÖZBAKIM BECERİLERİ Amaç 1: Temizlik kurallarını uygulayabilme	1.Temizlikle ilgili malzemeleri doğru kullanır. 2.El, yüz ve vücudun diğer kısımlarını uygun biçimde yıkar. 3.Tuvalet gereksinimine yönelik işleri yardımsız yapar.
	Amaç 2: Giysilerini giyme ve çıkarabilme	1.Duruma ve hava koşullarına uygun giyeceği seçer. 2.Giysilerini yardımsız çıkarır. 3.Giysilerini yardımsız giyer.
	Amaç 3: Doğru beslenmenin önemini fark edebilme	1.Yiyecek ve içecekleri ayırım yapmadan yer içer.
	Amaç 4: Dinlenmeyle ilgili kurallara uyabilme	1.Yorulduğu durumlarda dinlendirici bir etkinliğe katılır. 2.Dinlenme ya da uyku için gerekli hazırlığı yapar. 3.Dinlenme ya da uyku için belirlenen saatte yatağına gider

AYLAR	KAVRAMLAR	ALAN GEZİLERİ	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR	AİLE KATILIMI	DEĞERLENDİRME
E Y L Ü L	Renk kavramı (kırmızı) Büyük-Küçük Mutlu Üzgün	Okul gezilir, tanıtılır ve okulda görevli olan kişiler ile tanışılır.	İlköğretim haftası (Eylül ayının üçüncü haftası)	Aileler ile veli toplantısı yapılır. Ebeveynlerin eğitim gereksinimlerini, belirlemeye yönelik aile eğitimi ihtiyaç belirleme formu uygulanır.	Çocukların gelişim özelliklerini içeren gelişim kontrol listesi dikkate alınarak çocukların gelişimleri değerlendirilir.

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI KAPSAMINDA ELE ALINMASI
ÖNERİLEN KAVRAMLAR LİSTESİ**

Büyük-Orta-Küçük	Tatlı	Baş-Sonu
İnce-Kalın	Tuzlu	Başlangıç-Bitiş
Uzun-Kısa	Acı	Kirli-Temiz
Geniş-Dar	Ekşi	Alçak-Yüksek
Şişman-Zayıf	Sıcak-Soğuk-Ilık	Aç-Tok
Az-Çok	Sert-Yumuşak	Islak-Kuru
Ağır-Hafif	Taze-Bayat	Güzel-Çirkin
Boş-Dolu	Kaygan	Doğru-Yanlış
Tek-Çift	Kokulu-Kokusuz	Para
Bütün-Yarım	Sesli-Sessiz	Ana Renkler (Kırmızı-Sarı-Mavi)
Kalabalık-Tenha	Eski-Yeni	Ara Renkler (Turuncu-Yeşil-Mor)
Parça-Bütün	Yaşlı-Genç	Renk Tonları
Önce-Şimdi-Sonra	Derin-Sığ	Siyah
Gece-Gündüz	Parlak-Mat	Beyaz
Sabah-Öğle-Akşam	Sivri-Küt	Koyu- Açık
Dün-Bugün-Yarın	Tüylü	Kenar-Köşe
Uzak-Yakın	Mutlu	Düz-Eğri
Ön-Arka	Üzgün	Daire
Önünde-Arkasında-Yanında	Kızgın	Çember
Yukarı-Aşağı	Korkmuş	Üçgen
Yukarıda-Aşağıda	Şaşkın	Kare
İç-Dış	Aynı-Farklı-Benzer	Dikdörtgen
İçinde-Dışında	Açık-Kapalı	1-20 Arası Sayılar
İçeri-Dışarı	Hızlı-Yavaş	Düzenli -Dağınık
Sağ-Sol	Canlı-Cansız	İlk –Orta-Son
Sağında-Solunda	Hareketli-Hareketsiz	İleri-Geri
Arasında	Kolay-Zor	Ters-Düz
Alt-Üst-Orta	Karanlık-Aydınlık	Altında-Üstünde-Ortasında

Etkinlik 1: Ekim ayı yıllık plan örneğini de kitabınızda verilmiş olan amaç ve kazanımları kullanarak siz hazırlayınız.

AYLAR	AMAÇLAR	KAZANIMLAR
E K İ M	PSİKO-MOTOR ALAN SOSYAL-DUYGUSAL ALAN DİL ALANI	
AYLAR	AMAÇLAR	KAZANIMLAR
E K İ M	BİLİŞSEL ALAN ÖZ BAKIM BECERİLER	

AYLAR	KAVRAMLAR	ALAN GEZİLERİ	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR	AİLE KATILIMI	DEĞERLEN DİRME
E K İ M					

1.3.5. Özürlü Grubuna Uygun Plan Hazırlama

Özel eğitim gerektiren birey, çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren bireydir. Özel eğitim; özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitimidir. Kaynaştırma eğitimi (Entegrasyon), özel eğitim gerektiren bireylerin diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını sağlayarak eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmektir.

Resim 1.19: Özel eğitimde eğitim programları, bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak ve programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanır

Tüm çocuklar için eğitim zorunlu olsa da, yetersizliği olan çocukların özel eğitim okul ve sınıflarında zorunlu olan eğitimden ve özel eğitim hizmetlerinden yararlanabilmeleri yetersizliklerinin onaylanması ile mümkün olabilmektedir. Yetersizlik onayı olmadan yetersizliği olan çocukların zorunlu eğitimden yararlanabilmesi mümkün değildir. Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimleri, hazırlanan bireysel eğitim programları doğrultusunda akranları ile birlikte her tür ve kademedeki okul ve kurumlarda uygun yöntem ve teknikler kullanılarak sürdürülür.

Özel eğitimde eğitim programları, bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak ve programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanır. Özel eğitim okul ve sınıflarında normal okul programları uygulanır, ancak; öğrencilerin özellikleri ve öğrenme yeterlilikleri dikkate alınarak söz konusu programlarda denkliği bozmayacak şekilde düzenlemeler yapılır. Özel eğitim okul ve sınıf programları, öğrencileri, eğitimlerini normal okullarda akranlarıyla birlikte sürdüreceği yeterliklere ulaştırmayı amaçlayan bir yaklaşımla hazırlanır. Özel eğitim okul ve sınıflarında süreleri ve içerikleri öğrencilerin özelliklerine göre hazırlanmış özel eğitim programları da uygulanabilir. Bu programları tamamlayanlara verilecek diploma veya sertifikaların denkliği ile üst öğrenim kurumlarına devam gibi konular ve öğrenciye sağlayacağı haklar Bakanlıkça belirlenir. Özel eğitim gerektiren bireyleri ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda iş hayatında geçerliliği olan görevlere hazırlayıcı iş ve meslek eğitim programları; uygulama ağırlıklı ve bireyin o işi veya mesleği amaçlanan yeterlikte yapmasını sağlayacak şekilde sürdürülür.

Erken çocukluk dönemindeki özel eğitim hizmetleri ailenin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi temeline dayalı olarak evlerde ve kurumlarda sürdürülür. Tanısı konulmuş özel eğitim gerektiren çocuklar için okul öncesi eğitimi zorunludur. Bu eğitim özel eğitim okulları ile diğer okul öncesi eğitim kurumlarında verilir. Gelişim ve bireysel özellikleri dikkate alınarak özel eğitim gerektiren çocukların okul öncesi eğitim süreleri uzatılabilir.

Resim 1.20: Özel eğitimde eğitim programları, bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak ve programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanır.

Okul öncesi dönemde hazırlanacak özel eğitim programı, grup ve bireysel eğitim programı olarak planlanır. Çocukların özür durumları ve bireysel özellikleri bu programların hazırlanıp uygulanmasında en önemli faktörlerdir. Bu çocukların dikkat sürelerinin daha kısa olması ve özür türlerine göre gösterdikleri farklılıklar hazırlanacak olan programların kişiye özel olmasını gerektirecektir.

Okul öncesi dönemde hazırlanacak olan eğitim programlarında, çocuğun tıbbi ve eğitsel tanılması yapıldıktan sonra, kazandırılmak istenen amaç ve kazanımlar tespit edilir. Eğitimci tarafından çocuğa kazandırılmak istenen davranışlar tespit edilir ve okul öncesi eğitim kurumlarında olduğu gibi uygun etkinlikler ile çocuğa uygulanır. Özel olarak desteklemeyi istediğimiz davranışlar, BEP'ye (Bireysel Eğitim Programlarına) dönüştürülerek kazandırılmaya çalışılır. Aşağıda verilmiş olan örnek formlar eğitimci tarafından geliştirilerek kullanılabilir. Özel durumu olan çocuklar için tutulacak formların takibi son derece önemlidir. Süreçte bir gerilemenin yaşanıp yaşanmadığının takibi açısından davranışın hangi dönemde kazandırıldığı önemlidir.

BİLGİ FORMU

ÇOCUĞUN:
ADI-SOYADI:
DOĞUM TARİHİ:
ÖZÜR TÜRÜ:
DAHA ÖNCE EĞİTİM ALIP-ALMADIĞI:
ALDIYSA: Nerede:
Ne sürede?

Tarih/...../.....

	Adı-Soyadı	Doğum Tarihi	Eğitim Durumu	Mesleği	Ne kadar süredir evli olduğu
Anne					
Baba					
1. Kardeş					
2. Kardeş					
3. Kardeş					
4. Kardeş					

Ailenin ekonomik durumu: Çok iyi () İyi () Orta () Kötü ()
Anne- baba ilişkisi:
Anne-özürlü çocuk ilişkisi:
Baba özürlü çocuk ilişkisi:
Annenin diğer çocuklar ile ilişkisi:
Özürlü çocuk kardeş ilişkisi:
Evin konumu:
Oda sayısı:
Çocuğun odası var mı?
Evde kaç kişi yaşıyor?
Ailenin eğitimden beklentileri:

DİL GELİŞİMİ

Tarih/...../.....

GENEL AMAÇLAR	ÖZEL AMAÇLAR	ETKİNLİK

BİLİŞSEL GELİŞİM

Tarih/...../.....

GENEL AMAÇLAR	ÖZEL AMAÇLAR	ETKİNLİK

SOSYAL GELİŞİM

Tarih/...../.....

GENEL AMAÇLAR	ÖZEL AMAÇLAR	ETKİNLİK

ÖZBAKIM

Tarih/...../.....

GENEL AMAÇLAR	ÖZEL AMAÇLAR	ETKİNLİK

BÜYÜK VE KÜÇÜK KASLARIN MOTOR GELİŞİMİ

Tarih/...../.....

GENEL AMAÇLAR	ÖZEL AMAÇLAR	ETKİNLİK
BKMG: KKMG:		

ÖZEL EĞİTİM GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih/...../.....

Çocuğun Adı	Materyâl	Nasıl Oynuyor	Kim ile Oynuyor	Süre	Düşünceler

BİREYSEL DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih/...../.....

Çocuğun:

Adı, Soyadı:

Doğum Tarihi:

Özür Türü:

Gözlem Yapan Eğitimci

MOTOR GELİŞİM	K:K:M:G	
	B:K:M:G	
BİLİŞSEL GELİŞİM		
DİL GELİŞİMİ	Alıcı Dil Gelişimi	
	İfade Edici Dil Gelişimi	
SOSYAL GELİŞİM		
ÖZ BAKIM		

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk eğitim kurumlarında grup etkinliklerini gözleyiniz. Seçtiğiniz grup etkinliklerinden birini fotoğraflarla ve kamera çekimleri ile destekleyerek sunuş hazırlayınız. Etkinliğinizin sonucunu rapor haline getirip arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Planların hazırlanıp uygulanmasında kullanılan yöntem ve teknikleri tekrar ederek bir yere not ediniz.	Bu yöntem ve tekniklere, başka kaynaklardan da araştırarak yeni yöntem ve teknikler ilave edebilirsiniz.
➤ Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan grup etkinliklerinden birini seçiniz.	➤ Öncelikle bu yöntem ve teknikleri iyi okuyarak anlamaya çalışınız, daha sonra bir grup etkinliği seçiniz.
➤ Seçtiğiniz bu grup etkinliğini 5-6 yaş çocuklarına uygulanabilecek şekilde planlayınız.	➤ Modülünüzdeki bilgileri yeniden tekrarlayarak bir grup etkinliği tercih ediniz.(Müzik, drama, okuma-yazmaya hazırlık, hareket ve oyun vs.).
➤ Hazırladığınız bu planı uygularken hangi yöntem ve tekniğin daha uygun olabileceğini tespit ediniz.	➤ Seçtiğiniz etkinliğe uygun bir uygulama yöntemi tespit ediniz. (anlatma, örnek olay gösterip yaptırma, problem çözme, bireysel çalışma gibi)
➤ Bu hazırlığınızı önce sınıf ortamında arkadaşlarınıza, ardından da bir okul öncesi eğitim kurumunda uygulayın	➤ Hazırladığınız planı önce sınıf ortamında uygulayınız ve öğretmeninizden yardım alınız
➤ Uygulamanız esnasında yaşadığınız olumlu ve olumsuzlukları tespit ediniz.	➤ Uygulamanızı daha sonra bir okul öncesi eğitim kurumunda yapınız ve uygulamada yaşadıklarınızı sınıf ortamında arkadaşlarınız ile paylaşınız.
➤ Hangi etkinlik için hangi yöntem ve teknikleri kullanmanın uygun olduğunu sınıfınızda arkadaşlarınız ile tartışınız.	➤ Size göre seçtiğiniz uygulama yöntemi etkinliğinize uygun muydu? Cevabınız evet ya da hayır ise arkadaşlarınız ile paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendinizi değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet / Hayır” seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz. Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Planların hazırlanıp uygulanmasında kullanılan yöntem ve teknikleri tekrar ettiniz mi?		
2. Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan grup etkinliklerinden birini seçtiniz mi?		
3. Seçtiğiniz bu grup etkinliğini 5–6 yaş çocuklarına uygulanabilecek şekilde planladınız mı?		
4. Hazırladığınız bu planı uygularken hangi yöntem ve tekniğin daha uygun olabileceğini tespit ettiniz mi?		
5. Bu hazırlığınızı önce sınıf ortamında arkadaşlarınıza, ardından da bir okul öncesi eğitim kurumunda uyguladınız mı?		
6. Uygulamanız esnasında yaşadığınız olumlu ve olumsuzlukları tespit ettiniz mi?		
7. Hangi etkinlik için hangi yöntem ve teknikleri kullanmanın daha uygun olduğunu sınıfınızda arkadaşlarınız ile tartıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda hayır şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız, öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın hepsi evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve becerileri aşağıdaki soruları yanıtlayarak belirleyiniz. Soruların yanındaki başlıkları; doğru önermeler için (D), yanlış önermeler için (Y) yazarak doldurunuz.

1. () Program, yapılması öngörülen eylemleri ve alt basamaklarını kimlerin, nasıl yapacağını belirten ayrıntılı akış planıdır.
2. () Program sadece etkinliklerin ve hedeflerin planlanması anlamına gelmez. Aynı zamanda günlük programı, materyallerin kullanımını, etkinlikler arasındaki geçiş, rutin etkinliklerin düzenini ve sırasını kapsar.
3. () Günün ilerleyen saatleri zor ve dikkat gerektiren etkinliklere ayrılmalıdır.
4. () Programlar hazırlanırken aile ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınmalıdır.
5. () Günlük programa serbest etkinlikle başlama zorunluluğu da yoktur. Öğretmen isterse çocukların ilgisini çekmek ya da o günkü etkinliklere çocuğu hazırlamak amacıyla serbest zaman yerine farklı bir etkinlikle de güne başlayabilir.
6. () Türkçe dil etkinlikleri, çocukların ana dilini doğru öğrenip kullanma becerilerini, soyut düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirir.
7. () Okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları, çocukların ilköğretime geçişini kolaylaştırmak, hazır bulunuşluk düzeylerini artırmak amacıyla yapılan etkinlikleri içermekte ve çocuğa okuma yazma öğretmek amacını taşımaktadır.
8. () Yaratıcı drama çalışmalarında belli yazılı bir metin vardır.
9. () Sanat çalışmaları yalnızca serbest zamanda yapılan etkinlikler değildir. Bazen tek başına bir sanat çalışması yapılabildiği gibi bazen de diğer etkinliklerin tamamlayıcısı olarak yapılabilir.
10. () Erken çocukluk dönemindeki özel eğitim hizmetleri ailenin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi temeline dayalı olarak evlerde ve kurumlarda sürdürülür.
11. () Okul öncesi dönemde hazırlanacak özel eğitim programı, grup ve bireysel eğitim programı olarak planlanır.
12. () Okul öncesi eğitim programı çocukların, problem çözme ve neden sonuç ilişkileri kurma gibi bilişsel becerilerini geliştirici yönde olmalıdır.
13. () Programın etkili olabilmesinde aile katılımı çok önemli değildir.

-
14. () Çocuk açısından sanat çalışmaları bir nesnenin aynen kopya edilmesi anlamını taşımalıdır.
15. () Sanat etkinlikleri sırasında çocukların çalışmalarına müdahale edilmesi, onların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini, bağımsızlık duygularının gelişimini engeller.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz. Cevaplarınız doğruysa, diğeri öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitimine uygun günlük plan hazırlayabileceksiniz

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan 3 anaokulundan günlük plan örnekleri toparlayınız.
- Toparladığınız bu örnekleri sınıfta sunum yaparak arkadaşlarınız ile paylaşınız.
- Yapılmış olan günlük planlardaki farklılıkları karşılaştırınız ve bu farklılıkların neden kaynaklandığını tartışınız.
- Mevcut bilgileriniz ile bir günlük plan oluşturmaya çalışınız, sınıfta sunarak eksiklerini ve olumlu yanlarını tartışınız.

2. GÜNLÜK PLAN

Günlük plan, o gün için belirlenen amaçları, kazanımları, kavramları, etkinliklerin hangi ortamda ve hangi yöntemle gerçekleştirileceğini, etkinliklerdeki öğrenme süreçlerini, kullanılacak materyal ve araç gereçleri, etkinlikler arası geçişleri, beslenme, tuvalet, temizlik gibi gün içindeki rutin etkinlikleri, varsa planlanan aile katılımı çalışmalarını ve değerlendirme boyutunu içeren ve her gün öğretmen tarafından hazırlanan bir plandır. Yıllık planda olduğu gibi günlük plan hazırlanırken de çocukların gelişim düzeyleri, ilgi ve ihtiyaçları mutlaka göz önünde bulundurulur. Günlük plan hazırlanırken fazla ayrıntıdan sakınılmalı; ancak, çok kısa ya da dağınık bir plan yapmamaya özen gösterilmeli, değişik tekniklere yer verilmeli, farklı kaynaklardan yararlanılmalı, çocukların eğlenerek öğrenecekleri çeşitli eğitim ortamları oluşturmaya dikkat edilmelidir.

2.1. Günlük Planda Yer Alacak Etkinlikler

Bir günlük planda rutin etkinlikler, serbest zaman etkinlikleri ve grup etkinlikleri yer alır.

2.1.1. Rutin Etkinlikler

Günlük etkinlik programında okula geliş gidiş, toplanma, temizlik, kahvaltı, yemek, tuvalet, dinlenme vb. her zaman aynı saatlerde yer alan etkinliklerdir. Eğitimcinin çocuklarda daha çok, öz bakım ve sosyal becerileri geliştirici davranışları kazandırmak için kullandığı etkinliklerdir. Rutin etkinliklerin günlük yapılan planda belirtilmesine gerek yoktur. Ancak çocukların, olayların zaman içinde yer alışlarını daha iyi kavrayabilmeleri

için, rutin etkinliklerin belli zamanlarda aksatılmadan yapılması, eğitiminin özen göstermesi gereken bir konudur.

Okula geliş- gidiş: Çocuklara düzen ve zaman kavramının verildiği, rutin bir etkinliktir. Aile ve okul iş birliği ile çocuğun bu alışkanlığı edinmesi sağlanmalıdır.

Toplanma ve temizlik: Çocukların arkadaşları ile etkileşime girerek paylaşma, yardımlaşma, iş birliği yapma ve çevresine duyarlı olma gibi davranışları kazanmasına yardımcı olur. Çocuğun aldığı sorumluluğu yerine getirmesini sağlar. Eğitimci tarafından toplanma ve temizlik saatleri, çocuklara eğlenceli hale dönüştürülebilir. Oyun özelliği taşıyan değişik yöntemlere başvurulabilir.

Kahvaltı ve yemek: Çocukların sağlıklı beslenmesi ve görgü kurallarını öğrenmesinde önemli bir rutin etkinliktir. Eğitimci bu etkinlik sürecinde okulun imkânlarını da göz önünde bulundurarak çocuklardan yardım alabilir. Bu durum çocukların hem kendilerine olan öz güvenlerini geliştirir hem de sorumluluk duygusu kazandırır.

Uyku ve dinlenme: Çocuklar kaybettikleri enerjiyi beslenme, uyku ve dinlenme sayesinde yeniden kazanırlar. Çocukların sağlıklı gelişimi için uyku ve dinlenmeye ihtiyaçları vardır. Bu süreç de çocuklar için eğlenceli hale dönüştürülebilir. Uyku öncesi hikâye ve masal okuma, masal CD leri ya da kasetleri dinletme çocukların uykuya geçişlerini kolaylaştırarak ve onları rahatlatacaktır.

2.1.2. Serbest Zaman Etkinlikleri

Çocukları diğer etkinliklere ve güne hazırlama özelliği taşıdığı için, programda bu etkinliğe ayrılan süre yaş gruplarına göre belirlenmelidir. Serbest zaman etkinlikleri, çocuğun yaratıcılığını geliştirme, kendisini ifade etmesini sağlama, yardımlaşma ve paylaşma, iş birliği, başladığı işi sonuçlandırma konusunda kararlı olma, sorumluluk alma ve aldığı sorumluluğu yerine getirme, problem çözme, olaylar arasında neden sonuç bağlantısı kurma ve çocukların motor becerilerini geliştirme açısından son derece önemlidir. Bu etkinliklere serbest zaman etkinlikleri denilmesi, çocukların tamamen serbest bırakılması anlamına gelmemektedir. Serbest zaman etkinliklerinde, seçeneklerin çeşitli olması çocukların ilgilerine göre karar vermelerini kolaylaştıracaktır. Öğretmen çocuklara ihtiyaç duyduklarında rehberlik etmelidir.

Serbest zaman etkinlikleri süresince çocukların birden fazla çalışmaya katılmaları desteklenmelidir. Kendine güven sorunu yaşayan çocuklara rehberlik edilmeli, desteklenmeli ve öz güvenleri desteklenmelidir.

2.1.3. Grup Etkinlikleri

- Türkçe dili etkinlikleri
- Hareketli oyun etkinliği
- Müzik etkinliği
- Fen-doğa ve matematik etkinliği
- Okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları

- Drama çalışması
- Alan gezileri
- Sanat çalışmaları

2.2 Günlük Plan Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar

Okul öncesi dönemdeki çocuğa gerekli bilgi, beceri tutum ve temel alışkanlıkların kazandırılması ancak planlı bir eğitim ile sağlanabilir. Hazırlanan eğitim programı çocuğun yaş ve gelişim düzeyine, bulunduğu çevrenin özelliklerine göre değişiklik gösterir. İyi hazırlanmış programlar, öğretmenin işlerini kolaylaştırdığı gibi, çocukların belirlenen amaç ve kazanımlara ulaşmasını sağlar.

- Planlar çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre yapılmalıdır.
- Planlar, çocukların ekonomik, sosyal ve bireysel ihtiyaçlarını giderebilecek nitelikte hazırlanmalıdır.
- Planlar, çocukların sağlık ve güvenliğine özen gösterecek şekilde hazırlanmalıdır.
- Hazırlanacak planlarda çocuğun; görerek, dokunarak, işiterek ve tadarak çok yönlü duyular ile aktif katılımı önemslenmelidir.
- Hazırlanan planlarda, basitten zora, somuttan soyuta, genelden özele ve yakından uzağa ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Hazırlanacak planlarda aile katılımı ve iş birliği dikkate alınmalıdır.
- Planlar hazırlanırken fazla ayrıntıdan sakınılmalı, çok kısa ya da dağınık bir plan yapmamaya özen gösterilmelidir.
- Planların hazırlanmasında değişik tekniklere yer verilmeli, farklı kaynaklardan yararlanılmalıdır.
- Hazırlanacak planlarda, çocukların eğlenerek öğrenecekleri çeşitli eğitim ortamları oluşturmaya dikkat edilmelidir.
- Uygulanan programın gün sonunda, değerlendirilmesi mutlaka yapılmalıdır. Desteklenmesi düşünülen amaç ve kazanımlara sonraki günlerde yeniden yer verilmelidir.

2.3. Günlük Plan Hazırlama

GÜNLÜK PLAN (TAM GÜN)

Okul Adı :		Tarih : .../.../.....	
Yaş Grubu (Ay) : 36- 48 Ay			
Öğretmen Adı :			
AMAÇLAR VE KAZANIMLAR			
Psiko-motor Alan Amaç 2: K 7 Amaç 4: K 4 Amaç 5: K 1,2		Dil Alanı Amaç 2: K 2,3 Amaç 4: K 7	
Sosyal-Duygusal Alan Amaç 1 : K 1,2 Amaç 4 : K 1 Amaç 11:K 7,8			
ETKİNLİKLER		ÖĞRENME SÜRECİ	
SERBEST ZAMAN		Öğretmen sınıfa gelir. O gün için hazırladığı programa uygun olarak eğitim ortamını hazırlar. Sınıfa gelen çocuklarla tek tek selamlaşır ve istedikleri ilgi köşelerine geçmelerini söyler. Öğretmen bu süre içinde çocukları gözlemler, onlara rehberlik eder ve zaman zaman da etkinliklerine katılır. Serbest etkinlik sonunda çocuklar sınıfı toplarlar. Tuvalet ve temizlik ihtiyaçlarını giderdikten sonra kahvaltıya geçerler.	
TÜRKÇE SDA A1: K 1,2 SDA A11: K 7,8 DA A2: K 2,3 DA A4: K 7		Sınıfa çocukların kendilerini rahatlıkla görebileceği ebatlarda bir ayna getirilir. Çocuklar ayna karşısında bedenlerini ve kendilerini incelerler. Her çocuk kendisini ve neler yapabildiğini anlatır. Sonra ayna karşısında diş fırçalama, saç tarama, yüzünü yıkama, giyinme, soyunma, üfleme, silme gibi pantomim yaparlar. Sonra neler yapacakları hakkında konuşulur.	
OYUN ve HAREKET PMA A2: K 7 PMA A4: K 4 PMA A5: K 1,2 SDA A4: K 1		Öğretmen boya, sopa, ip vb. malzemeleri okulun bahçesine çıkarır. Çocuklar bu malzemeleri kullanarak bahçedeki karlar üstünde istedikleri çalışmalarını yaparlar.	
DEĞERLENDİRME		Bugün için belirlenen etkinlikler çok ilgi çektiği için çocukların dikkatleri dağılmadan tamamlandı. Her bir çocuk çalışmalara katıldı, dolayısı ile amaçlara ulaşıldığı düşüncesindeyim. Materyaller yeterli ve uygundu. Amaçların çocukların gelişim seviyelerine uygunluğu ve etkinlikler arasındaki aktif-pasif dengesinin sağlanmış olması öğretmen olarak başarılı olmamda yardımcı oldu.	

GÜNLÜK PLAN (YARIM GÜN)

Okul Adı :	Tarih : .../.../.....	
Yaş Grubu (Ay) : 36- 48 Ay		
Öğretmen Adı :		
AMAÇLAR VE KAZANIMLAR		
Psiko-Motor Alan Amaç 1: K 2 Amaç 2: K 1.7.8.13.14	Dil Alanı Amaç 6: K 1	Özbakım Becerileri Amaç 4: K 1
Bilişsel Alan Amaç 2: K 1 Amaç 4: K 2	Sosyal -Duygusal Alan Amaç 2: K 1 Amaç 4: K 1,2 Amaç 6: K 3,4	
ETKİNLİKLER	ÖĞRENME SÜRECİ	
SERBEST ZAMAN	Öğretmen sınıfa gelir. O gün için hazırladığı programa uygun olarak eğitim ortamını hazırlar. Sınıfa gelen çocuklarla tek tek selamlaşır. İstedikleri ilgi köşelerine geçmeleri için onları yönlendirir. Öğretmen bu süre içinde çocukları gözlemler, onlara rehberlik eder ve zaman zaman da etkinliklere katılır. Serbest etkinlik sonunda çocuklar sınıfı toplarlar.	
DRAMA PMA A1: K 2 SDA A 2: K 1 DA A 6: K 1 ÖB A 4: K 1	Öğretmen çocuklara birer ağaç kütüğü olduklarını söyler. Çocuklar yere yatarak birer ağaç kütüğü gibi farklı yönlere yuvarlanırlar. Öğretmen “Kütükler çimende...”, “Önlerine taş çıktı...”, “Nehirdeler... “ gibi yönergeler verir. Yuvarlanan kütüklerden sonra yorulan çocuklar mindere alınır. Yoruldukları zaman neler hissettikleri hakkında konuşulur. Yorgunluğu gidermek için neler yapılabileceği hakkında tartışılır. Ardından öğretmen, duyguları konu alan bir öykü kitabını çocuklara okur. Öyküye konu olan duygular tanımlanır ve hangi durumlarda nasıl hissettikleri hakkında çocuklarla sohbet edilir.	
SANAT PMA A2: K 1.7.8.13.14 SDA A4: K 1,2 SDA A6: K 3,4 BA A2: K 1 BA A4: K 2	Çocuklar, daha önce hazırlanan ağaç kütüğünü sınıfın ortasına koyarlar. Masalarda ağacın dallarını, yapraklarını artık materyallerden oluştururlar. Ağacın dallarını ve yapraklarını boyarlar. Hep birlikte boyadıkları dalları, yaprakları ağaç kütüğüne yapıştırırlar.	
DEĞERLENDİRME	Bugün için belirlenen etkinlikler, çok ilgi çektiği için, çocukların dikkatleri dağılmadan tamamlandı. Her bir çocuk çalışmalarına katıldı, dolayısı ile amaçlara ulaşıldığı düşüncesindeyim. Materyal olarak kendi bedenlerini kullanmak çocuklar için çok eğlenceliydi. Sanat etkinliğinde materyal sınırlaması olmaması ve istediklerini seçmeleri, uygulamayı keyifli bir hale getirdi. Amaçların çocukların gelişim seviyelerine uygunluğu ve etkinlikler arasındaki aktif-pasif dengesinin sağlanmış olması öğretmen olarak başarılı olmamda bana yardımcı oldu.	

Etkinlik 2: Verilmiş olan örneklerden yararlanarak tam ve yarım günlük plan hazırlayınız. Planınızı hazırlarken öğretmeninizden ve arkadaşlarınızdan yardım alabilirsiniz.

GÜNLÜK PLAN

Okul Adı :	Tarih :/..../.....	
Yaş Grubu (Ay) : 36- 48 Ay		
Öğretmen Adı :		
AMAÇLAR VE KAZANIMLAR		
Psikomotor Alan	Dil Alanı	Öz bakım Becerileri
Amaç	Amaç	Amaç
Bilişsel Alan	Sosyal -Duygusal Alan	
Amaç	Amaç	
ETKİNLİKLER		ÖĞRENME SÜRECİ

Bir Günlük Anaokulu Etkinlik Çizelgesi

SAATLER	ETKİNLİKLER
08.00 – 08.45	Okula geliş, temizlik, sağlık kontrolü, serbest zaman etkinlikleri
08.45 – 09.00	Toplanma ve kahvaltıya hazırlık
09.00 – 09.30	Kahvaltı
09.30 – 09.45	Toplanma – temizlik
09:45 – 10:30	Sanat Etkinlikleri (hamur, boya, kağıt ve kolaj çalışmaları vb.)
10.30 – 10.45	Toplanma – temizlik
10.45 – 11.15	Türkçe dil etkinlikleri
11:15 – 11:45	Oyun (hareketli ve sakin oyunlar) - branş dersler
11.45 – 12.00	Müzik etkinlikleri
12.00 – 12.15	Tuvalet - temizlik - yemek hazırlığı
12.15 – 12.45	Öğle yemeği
12.45 – 13.00	Tuvalet - temizlik - dinlenmeye hazırlık
13:00 – 15:00	Dinlenme - branş dersler
15.00 – 15.15	Toplanma - temizlik ve kahvaltıya hazırlık
15.15 – 15.45	Kahvaltı

15.45 – 16.00	Toplanma – temizlik
16.00 – 16.30	Fen ve doğa çalışmaları
16.30 – 17.00	Serbest oyun
17.00 – 18.00	Eve gidiş hazırlıkları

Yarım Günlük Anasınıfı/Anaokulu Etkinlik Çizelgesi

SAATLER	ETKİNLİKLER
08.30 – 09.45 etkinlikleri	Okula geliş, temizlik, sağlık kontrolü, serbest zaman
09.45 – 10.00	Toplanma ve Temizlik
10.00 – 10.15	Kahvaltı
10.15 – 10.30	Toplanma ve temizlik
10.30 – 11.00	Türkçe Dil Etkinlikleri
11.00 – 11.30	Oyun Etkinlikleri
11.30 – 11.45	Müzik Etkinlikleri
11.45 – 12.15	Okuma-Yazmaya hazırlık çalışmaları
12.15 – 12.30	Eve gidiş hazırlıkları

SAATLER	ETKİNLİKLER
12.45 – 14.45 etkinlikleri	Okula geliş, temizlik, sağlık kontrolü, serbest zaman
14.45 – 15.00	Toplanma ve temizlik
15.00 – 15.15	Kahvaltı
15.15 – 15.30	Toplanma ve temizlik
15.30 – 16.00	Türkçe dil etkinlikleri
16.00 – 16.30	Oyun etkinlikleri
16.30 – 16.45	Müzik etkinlikleri
16.45 – 17.15	Okuma-Yazmaya hazırlık çalışmaları
17.15 – 17.30	Eve gidiş hazırlıkları

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk eğitim kurumlarında bir günde uygulanan etkinlikleri araştırınız. Uygulanan etkinlikleri fotoğraflarla ve kamera çekimleri ile destekleyerek sunuş hazırlayınız. Etkinliğinizin sonucunu rapor haline getirip arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çevrenizde bulunan bir okul öncesi eğitim kurumunu seçerek ziyaret ediniz.	➤ Okulunuzun uygulama anaokulunu ya da evinize yakın bir okul öncesi eğitim kurumunu seçebilirsiniz.
➤ Bu okul öncesi eğitim kurumunda bir günde uygulanan etkinlikleri listeleterek yazınız.	➤ Bir gün boyunca uygulanan etkinlikleri sıra ile yazabilir, kurumun idarecisinden ve öğretmenlerinden yardım alabilirsiniz.
➤ Gözlemlerinizi ve yazdığınız etkinlik çizelgesini sınıfınızda arkadaşlarınıza sununuz	➤ Bir gün boyunca aldığınız notları ve gözlemlerinizi bir çizelge haline dönüştürebilir, sınıf tahtanızda ya da farklı bir yöntem ile arkadaşlarınıza sunabilirsiniz ➤ (Tepegöz ya da bilgisayarı kullanarak).
➤ Size derste anlatılan etkinlik çizelgelerinden farklı yönlerini tespit ediniz.	➤ Sınıfta öğrendiğiniz etkinlik çizelgelerinden farklı yönlerinin neler olduğunu tespit edip, listeleyerek yazabilirsiniz.
➤ Bu farklılıkların neden kaynaklandığını, bu durumun çocuklar için daha olumlu ya da olumsuz yönlerini sınıf ortamında arkadaşlarınız ile paylaşın.	➤ Her kurumun kendine özgü bir etkinlik çizelgesi olup olmadığını tespit ediniz. Bir farklılık var ise bunun neden kaynaklandığını araştırınız.
➤ Gittiğiniz kuruma uygun yeni bir etkinlik çizelgesi oluşturarak sınıf ortamında arkadaşlarınıza sununuz ve arkadaşlarınızın görüş ve önerilerini alınız.	➤ Mevcut bilgileriniz ve elinizdeki örneklerden yola çıkarak yeni bir etkinlik çizelgesi oluşturabilirsiniz. Bu çalışmayı grup oluşturarak arkadaşlarınız ile beraber yapabilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Çevrenizde bulunan bir okul öncesi eğitim kurumunu ziyaret ettiniz mi?		
2. Bu okul öncesi eğitim kurumunda bir günde uygulanan etkinlikleri listeleterek yazdınız mı?		
3. Gözlemlerinizi ve yazdığınız etkinlik çizelgesini sınıfınızda arkadaşlarınıza sundunuz mu?		
4. Size derste anlatılan etkinlik çizelgelerinden farklı yönlerini tespit ettiniz mi?		
5. Bu farklılıkların neden kaynaklandığını, bu durumun çocuklar için daha olumlu ya da olumsuz yönlerini sınıf ortamında arkadaşlarınız ile paylaştınız mı?		
6. Gittiğiniz kuruma uygun yeni bir etkinlik çizelgesi oluşturarak sınıf ortamında arkadaşlarınıza sunup, arkadaşlarınızın görüş ve önerilerini aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda hayır şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız, öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın hepsi evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve becerileri aşağıdaki soruları yanıtlayarak belirleyiniz. Soruların yanındaki başlıkları; doğru önermeler için (D), yanlış önermeler için (Y) yazarak doldurunuz.

1. () Hazırlanacak planlarda, çocukların eğlenerek öğrenecekleri çeşitli eğitim ortamları oluşturmaya dikkat edilmelidir.
2. () Serbest zaman etkinlikleri süresince çocukların birden fazla çalışmaya katılmaları desteklenmelidir.
3. () Kahvaltı ve yemek çocukların sağlıklı beslenmesi ve görgü kurallarını öğrenmesinde önemli bir rutin etkinliktir.
4. () Yıllık planda olduğu gibi günlük plan hazırlanırken de çocukların gelişim düzeyleri, ilgi ve ihtiyaçları mutlaka göz önünde bulundurulur.
5. () Günlük plan hazırlanırken ayrıntıya önem verilmelidir.
6. () Günlük plan hazırlarken, çocukların eğlenerek öğrenecekleri çeşitli eğitim ortamları oluşturmaya dikkat edilmelidir.
7. () Günlük plan hazırlarken, değişik tekniklere yer verilmemeli, tek kaynaktan yararlanılmalıdır.
8. () Rutin etkinlikler, serbest zaman etkinlikleri ve grup etkinlikleri, günlük planda yer alacak etkinliklerdir.
9. () Hazırlanan planda, serbest zaman etkinlikleri denilmesinin nedeni; çocukların tamamen serbest bırakılması anlamına gelmesinden kaynaklanmaktadır.
10. () Uygulanan programın gün sonunda, değerlendirilmesi mutlaka yapılmalıdır.
11. () Drama çalışması, alan gezileri, sanat çalışmaları grup etkinliklerine örnektir.
12. () Hazırlanan planlarda, zordan basite, soyuttan somuta, özelden genele ve uzaktan yakına ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
13. () Okula geliş ve gidiş çocuklara düzen ve zaman kavramının verildiği, rutin bir etkinliktir.
14. () Planların hazırlanmasında değişik tekniklerin kullanılmasına gerek yoktur.
15. () Eğitimci tarafından toplanma ve temizlik saatleri, çocuklara eğlenceli hale dönüştürülebilir, oyun özelliği taşıyan değişik yöntemlere başvurulabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu modül kapsamında öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki soruları yanıtlarak belirleyiniz. Aşağıdaki sorularda doğru olduğunu düşündüğünüz bir seçeneği işaretleyiniz.

1. İyi hazırlanmış okul öncesi eğitim programları, öğretmenin işlerini kolaylaştırdığı gibi, çocukların belirlenen..... ulaşmasını sağlar. Boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
A) Amaç ve kazanımlara
B) Bireysel etkinliklere
C) Gelişim alanlarına
D) İlkelere
2. Okul öncesi eğitimde öğrenme sürecinin belli bir düzen içinde sistemli bir biçimde yürütülebilmesi için genel olarak iki tür plan hazırlanmaktadır. Bunlar..... ve..... planlardır. Boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
A) Aylık ve yıllık
B) Günlük ve yıllık
C) Günlük ve aylık
D) Aylık ve günlük
3. Çocukların dil, bilişsel, psiko-motor, sosyal-duygusal, öz bakım becerilerini geliştirmek üzere düzenlenmiş, çocuğun belirli ihtiyaçlarına oyun içinde ve eğitim araçlarına kullanma konusunda eğitilmiş öğretmenler tarafından karşılanmasını sağlayan bir programdır
A) Müfredat programı
B) Öğretim programı
C) Okul öncesi eğitim programı
D) BEP
4. Programın hazırlanmasında göz önünde bulundurulması gereken birtakım esaslar vardır. Aşağıdakilerden hangisi bunlardan biri değildir?
A) Programlar çocukların gelişim özellikleri, yaşları, ilgileri, olgunluk düzeyleri, okulun fiziki koşulları, çevre özellikleri göz önüne alınarak düzenlenmelidir.
B) Programda grup etkinlikleri ve bireysel etkinlikler yer almalıdır.
C) Etkinliklerin yerleştirilmesinde denge olmalıdır. Hareketli etkinlikleri daha sakin etkinlikler izlemelidir.
D) Programda öğretmenin karar vereceği etkinliklere daha çok yer verilmelidir.

5. Aşağıdakilerden hangisi programın dayandığı okul öncesi eğitim ilkelerinden değildir.
- A) Okul öncesi eğitim çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır.
- B) Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.
- C) Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden değil bilmediklerinden başlanmalıdır.
- D) Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.
6. Aşağıdakilerden hangisi Psikomotor gelişim alanı ile ilgili davranışlardan biri değildir.
- A) Başladığı işi bitirme çabası gösterir.
- B) Başlama ve durma komutlarına uyarak tempolu yürür.
- C) Yardımla sekerek yürür.
- D) Topuk ve ayak ucunda geri geri yürür.
7. Aşağıdakilerden hangisi sosyal-duygusal-gelişim alanı ile ilgili davranışlardan biri değildir.
- A) Fiziksel özelliklerini söyler.
- B) Yetişkin denetiminin olmadığını durumlarda da gerektiği gibi davranır.
- C) Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir.
- D) İçinde bulunduğu çevreyi temiz tutar.
8. Aşağıdakilerden hangisi Dil Gelişim alanı ile ilgili davranışlardan biri değildir.
- A) Nefesini doğru kullanır.
- B) Sohbeta katılır.
- C) Adresini ve telefon numarasını söyler.
- D) Konuşurken sesinin hızını ayarlar.
9. etkinliklerinin çocukları diğer etkinliklere ve güne hazırlama özelliği vardır. Öğretmen isterse çocukların ilgisini çekmek ya da o günkü etkinliklere çocuğu hazırlamak amacıylayerine farklı bir etkinlikle de güne başlayabilir.
- A) Türkçe dil etkinliği
- B) Müzik etkinliği
- C) Sanat etkinliği
- D) Serbest zaman etkinliği
10.içinde tekerlemeler, parmak oyunları, şiir, bilmece, sohbet, resimli kitap okuma, öykü anlatma, taklit oyunları, pandomim, dramatizasyon, öykü tamamlama etkinlikleri vb. yer almaktadır.
- A) Drama etkinliği
- B) Türkçe dil etkinliği
- C) Fen ve matematik etkinliği
- D) Oyun ve hareket etkinliği

11.Ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları, şarkı söyleme, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma ve çeşitli işitsel algı etkinliklerini içermektedir.
- A) Drama etkinliği
B) Müzik etkinliği
C) Serbest zaman etkinliği
D) Oyun ve hareket etkinliği
12. Deneyler, araçları tanıma ve kullanma, çeşitli çalışma yöntem ve tekniklerini kullanma, keşifler, icatlar, mutfak çalışmaları, doğa gezileri ve yürüyüşleri, piknikler, kamplar, koleksiyonlariçinde yer alan etkinliklerdir.
- A) Serbest zaman etkinlikleri
B) Fen ve matematik çalışmaları
C) Drama etkinlikleri
D) Okuma-yazmaya hazırlık etkinlikleri
13. Dinleme, konuşma, sesleri ayırt etme, seslerle nesnelere ya da nesne resimlerini eşleştirme.....çalışmalarıdır.
- A) Görsel Algılama Çalışmaları
B) Dikkat Ve Bellek Çalışmaları
C) İşitsel Algı Çalışmaları
D) Temel Kavram Çalışmaları
14. çocukların araştırma yapma, problem çözme ve olayı yerinde gözleme yolu ile doğrudan öğrenme gereksinimlerini karşılamak amacıyla yapılan çalışmalardır.
- A) Sanat etkinliği
B) Fen ve matematik çalışmaları
C) Alan gezileri
D) Hareket ve oyun etkinliği
15. Çocuk açısından..... bir nesnenin aynen kopya edilmesi anlamını taşımamalıdır. Bu etkinlikler sırasında çocukların çalışmalarına müdahale edilmesi, onların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini, bağımsızlık duygularının gelişimini engeller.
- A) Sanat etkinliği
B) Drama etkinliği
C) Oyun ve hareket etkinliği
D) Fen ve matematik

16. Okul öncesi eğitim planlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında da birtakım yöntem ve teknikler kullanılır. Örneğin.....yöntemi; öğrencilerin hangi durumlarda, nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrenmelerini sağlayan bir öğretim tekniğidir.
- A) Anlatma
B) Örnek olay
C) Gösterip yaptırma
D) Drama
17. tekniği, öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlıklarını kazandırma bakımından oldukça önemlidir. Önceden düzenlenmiş birtakım sorularla karşısındakinin zihninde saklı bulunan doğruları açığa çıkarma ve böylelikle ona gerçeği buldurma temeline dayanan bir öğretim tekniğidir.
- A) Problem çözme
B) Bireysel çalışma
C) Soru- cevap
D) Beyin fırtınası
18. Aşağıdakilerden hangisi bir günlük planda yer alan rutin etkinliklerden değildir.
- A) Okula geliş- gidiş
B) Serbest zaman etkinliği
C) Toplanma ve temizlik
D) Uyku ve dinlenme
19. Aşağıdakilerden hangisi bir günlük planda yer alan grup etkinliklerden değildir.
- A) Hareketli oyun etkinliği
B) Sanat çalışmaları
C) Alan gezileri
D) Toplanma ve temizlik
20. Özel Eğitim gerektiren bireylerin eğitimleri, hazırlanan programları doğrultusunda akranları ile birlikte her tür ve kademedeki okul ve kurumlarda uygun yöntem ve teknikler kullanılarak sürdürülür.
- A) Bireysel eğitim programı
B) Müfredat programı
C) Öğretim programı
D) Okul öncesi eğitim programı

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz. Öğrenme faaliyetleri, ölçme değerlendirme ve modül değerlendirme bölümlerinde istenen çalışmaları başarı ile tamamladıysanız öğretmeninizle iletişim kurarak diğer modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	D
6	D
7	Y
8	Y
9	D
10	D
11	D
12	D
13	Y
14	Y
15	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CAVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	Y
8	D
9	Y
10	D
11	D
12	Y
13	D
14	Y
15	D

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	B
3	C
4	D
5	C
6	A
7	D
8	C
9	D
10	B
11	B
12	B
13	C
14	C
15	A
16	D
17	C
18	B
19	D
20	A

KAYNAKÇA

- Oktay. A, Tanju Gürkan, Rengin Zembat, Özgül Polat Unutkan, Okul Öncesi Eğitim Programı Uygulama Rehberi. **Ne Yapıyorum-Neden Yapıyorum-Nasıl Yapıyorum**. Ya-Pa Yayınları İstanbul 2003.
- MEB (2006) **36-72 Aylık Çocuklar için Okul Öncesi Eğitim Programı**,. Ankara M.E.B Yayınları
- Oktay. A, Tanju Gürkan, Gelengül Haktanır, Yıldız Güven, Rengin Zembat, Münevver Mertoğlu, Özgül Polat Unutkan, Hülya Bilgin, Z. Kürşat Torun, **Okul öncesi Eğitim Denetim Rehber Kitabı**. Ya-Pa Yayınları, İstanbul 2005.
- M.E.B(2002) Talim Terbiye Kurulu başkanlığı 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı
- Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu Çocuk Gelişimi Lisans Dersi, Öğrenci Ders Notları. Ankara 1988-1992.
- Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Bölümü Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalı, **Okulöncesi eğitim Programları Doktora Dersi Basılmamış Ders Notları**. Ankara–2000
- Aral. N, Adalet Kandır, Münevver Can Yaşar, **Okul Öncesi Eğitim-1**,Ya-Pa Yayınları, Ağustos-2001
- Aral. N, Adalet Kandır, Münevver Can Yaşar, **Okul Öncesi Eğitim-2**,Ya-Pa Yayınları, Ağustos-2001
- YILDIZ Feryal, Zehra DİNLER, Feriha POLAT, Nahide ULUSOY, Semra Vergili BİLGİN, Serpil DALKIRAN, Emel TOKYAY, **Çocuk Bakım Elemanı Kitapçığı**, MEB, Ankara 2006.
- Özyürek. M, **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı** (temelleri ve geliştirilmesi), Kök Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara–2004.
- Ulcay. S, Okul Öncesi Çocuk gelişimi ve Eğitimi Kurumlarında Yıllık Program. MEB Yayınları, 2. Basım, İstanbul 1993.
- Yavuzer. H, **Çocuk Psikolojisi**, Remzi Kitapevi, 5. Basım, İstanbul-1990.
- Bacanlı. H, **Gelişim ve Öğrenme**, Nobel Yayın ve Dağıtım, 4. Baskı, 2001- Ankara.

-
- Ethem Başaran. E, **Modern Eğitimin Psikolojik Temelleri**, Emel matbaacılık, 1982- Ankara.
 - Ülgen. G, Emel Fidan, **Çocuk Gelişimi**, MEB Yayınları, İstanbul 2002.
 - Demirel. Ö, Öğretme Sanatı, Pegem Yayıncılık, 3. Baskı Ankara 2002.
 - Yalın.H.İ, **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Nobel Yayın dağıtım, 6: Baskı, Ankara-2002.
 - <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/162/turan.htm>
 - http://www.demsa.ws.tc/egitim/cocuk_gelisim.htm
 - http://okuloncesi.bz.tc/egitim/sosyal_gelisim.htm
 - http://okuloncesi.bz.tc/egitim/bilissel_gelisim.htm
 - http://okuloncesi.bz.tc/egitim/dil_gelisimi.htm
 - <http://www.autism-tr.org/ozbakim3.htm>
 - <http://www.gulecakademi.com/faaliyet.htm>
 - <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/10065.html>